



REPUBLIKA E SHQIPËRISË  
**MINISTRIA E MBROJTJES**  
**SHTABI I PËRGJITHSHËM I FORCAVE TË ARMATOSURA**  
**Komanda e Doktrinës dhe Stërviçjes**  
**Akademia e Forcave të Armatosura**

Nr. ....Prot.

Tiranë, më ..... 2016

**STATUTI**  
**I AKADEMISË SË FORCAVE TË ARMATOSURA**

**Miratuar me urdhër të Ministrit të Arsimit dhe Sportit**  
**Nr..... datë.....2017.**

Statuti i Akademisë së Forcave të Armatosura është hartuar në mbështetje të Vendimit të Senatit Akademik, bazuar në Ligjin e ri nr. 80/2015, datë 21.09.2015, “Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në Republikën e Shqipërisë” si dhe është miratuar me Vendim të Senatit Akademik Nr. 27 datë 07.12.2016, të Akademisë së Forcave të Armatosura.

**Tiranë, 07.12.2016**

Statuti i Akademisë së Forcave të Armatosura është hartuar në mbështetje të Vendimit të Senatit Akademik, bazuar në Ligjin e ri nr. 80/2015,  
Datë 21.09.2015, “Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në Republikën e Shqipërisë”.

Statuti i Akademisë së Forcave të Armatosura është miratuar me Vendim të Senatit Akademik Nr.27 datë 07.12.2016, të Akademisë së Forcave të Armatosura.

Statuti i Akademisë së Forcave të Armatosura është miratuar me urdhër të Ministrit të Arsimit dhe Sportit Nr..... datë.....2017.

Grupi i punës është caktuar me urdhër të Komandantit të AFA-së nr. 1210, datë 31.05.2016, “Për rishikimin e statutit dhe rregullores së brendshme në AFA”.

Grupi i punës për hartimin e statutit është përbërë nga:  
Kolonel Prof. Asoc. Dr. Agim Sula, Kolonel Prof. Asoc. Dr. Zaho Golemi anëtar, Kolonel Docent Sami Neziri, Kolonel (R) Dr. Çlirim Toci, Nënkolonel (R) Agim Hajro.

**Copyright: (C)** Akademia e Forcave të Armatosura

Tiranë, 2017.

## **KREU I**

### **DISPOZITA TË PËRGJITHSHME**

#### **Hyrje**

Akademia e Forcave të Armatosura, shkurt AFA, është institucion publik i Arsimit të Lartë në Republikën e Shqipërisë, pjesë e sistemit arsimor të Ministrisë së Mbrojtjes dhe Forcave të Armatosura të Republikës së Shqipërisë dhe përfaqëson nivelin më të lartë të këtij sistemi arsimor.

Akademia e Forcave të Armatosura është institucioni vazhdues i Akademisë së Mbrojtjes, e cila ka filluar aktivitetin e saj më 10 maj 1958, dhe me VKM nr. 381, datë 28.10.1961 trajtohet si institucion i arsimit të lartë ushtarak në Republikën e Shqipërisë. Më 1 tetor 2012 u emërtua Akademia e Forcave të Armatosura, duke përfshirë në strukturën e saj edhe Akademinë Ushtarake Skënderbej (ish Universitetin Ushtarak me të njëjtin emërtim).

Akademia e Forcave të Armatosura është një institucion publik që synon arsimimin e lartë të studentëve vendas e të huaj, studimet dhe specializimet e mëtejshme, kërkimin shkencor dhe veprimtaritë mbështetëse në fushat e shkencave të mbrojtjes dhe sigurisë kombëtare.

#### **Neni 1**

##### **Objekti**

1. Statuti përmban parime dhe norma që rregullojnë veprimtarinë e Akademisë së Forcave të Armatosura në përputhje me legjislacionin në fuqi e në garantim të autonomisë dhe lirisë akademike, të mbrojtura nga Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë.

2. Në këtë statut, në përputhje me ligjin “Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë”, përcaktohen hollësisht: organizimi, strukturat përbërëse të tij, veprimtaritë e autoriteteve dhe organeve drejtuese, zgjedhja apo emërimi i tyre, nivelet e delegimit të kompetencave nga autoritetet drejtuese dhe administrative, periudhat e kryerjes së vlerësimit të brendshëm të strukturave ose programeve të studimit, detyrat dhe të drejtat e personelit akademik, ndihmësakademik, administrativ dhe të studentëve, si dhe çështje të tjera që rregullojnë veprimtarinë e institucionit.

#### **Neni 2**

##### **Personaliteti juridik**

1. Akademia e Forcave të Armatosura (AFA) është person juridik publik, i njohur me ligj i regjistruar si i tillë dhe me llogari bankare më vete.

2. Veprimtaria e Akademisë së bazohet në Kushtetutë, në ligjin nr. 80/2015 “Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë”, në aktet ligjore që rregullojnë veprimtarinë e Forcave të Armatosura, në aktet ligjore që janë të detyrueshme përgjithësisht për institucionet publike, në këtë Statut, në rregulloret përkatëse dhe aktet që dalin në zbatim të tyre.

3. Akademia e Forcave të Armatosura në kuadrin dhe brenda programit të tyre të mësimdhënies dhe kërkimit shkencor, kryen veprime juridike në kufijtë e fondeve të saj buxhetore mbi bazën e një autorizimi gjithëvjetor lëshuar nga Rektori.

4. Selia qendrore e Akademisë së Forcave të Armatosura është në adresën: Akademia e Forcave të Armatosura, Rruga e Dibrës, Nr. 2324, Tiranë. Në këtë adresë janë edhe njësitë e tjera të Akademisë, të cilët kanë selitë e tyre, sikurse përcaktohet në rregulloret përkatëse.

## **KREU II**

### **AFA SI INSTITUCION I ARSIMIT TË LARTË**

#### **Neni 3**

1. Akademia e Forcave të Armatosura është institucion publik i arsimit të lartë i profilizuar në fushat e mbrojtjes dhe të sigurisë, që vepron në sferën e arsimit të lartë dhe të kërkimit shkencor, veprimtarive krijuese dhe profesionale.

#### **Neni 4**

1. Akademia e Forcave të Armatosura si institucion publik i arsimit të lartë, që ofron programe studimi në fusha me veprimtari akademike specifike siç janë fushat e mbrojtjes dhe sigurisë, lidhur me organizimin dhe zhvillimin e procesit mësimor, gëzon status të veçantë.
2. Ky status i jepet Akademisë së Forcave të Armatosura me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e ministrisë përgjegjëse për arsimin e lartë dhe ministrisë së mbrojtjes.

#### **Neni 5**

1. Akademia e Forcave të Armatosura si institucion publik i arsimit të lartë, që gëzon status të veçantë, në rastet kur nuk u nënshtrohet rregullimeve të përcaktuara me vendim të Këshillit të Ministrave dhe udhëzimit përkatës të ministrit përgjegjës për arsimin, funksionon dhe administrohen sipas parimeve dhe përcaktimeve të ligjit për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë.

#### **Neni 6**

##### **Misioni**

Arsimimi dhe kualifikimi i personelit ushtarak dhe civil për të gjitha nivelet e drejtimit të Forcave të Armatosura si dhe të institucioneve të tjera të sigurisë në vend, në fushën e sigurisë dhe mbrojtjes në të tre ciklet e studimit.

#### **Neni 7**

##### **Detyrat themelore**

Akademia e Forcave të Armatosura ka këto detyra themelore:

1. Të përgatisë, arsimojë e kualifikojë specialistë të lartë të personelit ushtarak e civil për të gjitha nivelet e drejtimit të Forcave të Armatosura për fushën e sigurisë e mbrojtjes.
2. Të arsimojë dhe kualifikojë kandidatët për oficerë të rinj në ciklin e parë të studimeve.
3. Të përgatisë, arsimojë e kualifikojë specialistë të lartë të personelit të institucioneve të tjera të sigurisë në vend, në fushën e sigurisë.
4. Të përgatisë dhe zbatojë programin e kualifikimit dhe testimit në gjuhë të huaj të personelit ushtarak e civil në Forcat e Armatosura.
5. Të hartojë dhe realizojë programe arsimimi dhe kualifikimi në të tre ciklet e studimit (Bachelor, Master Profesional/ Master i Shkencave/ Master Ekzekutiv dhe Doktoraturë në fushën e sigurisë dhe mbrojtjes.
6. Të ofrojë kualifikim të vazhduar për personelin akademik në fushat që mbulon.
7. Të kryejë studime dhe të japë ekspertizë për problemet teorike e praktike të fushave të mbrojtjes dhe sigurisë në interes të Forcave të Armatosura dhe institucioneve që kanë lidhje me sigurinë dhe mbrojtjen, në përputhje me standardet e NATO-s.
8. Të organizojë, planifikojë dhe realizojë veprimtaritë për zhvillimin dhe zbatimin e koncepteve doktrinare të përdorimit të forcave në të gjitha nivelet e drejtimit.
9. Të drejtojë dhe organizojë punën kërkimore shkencore për fushën e sigurisë e mbrojtjes për të formuar studiues të rinj ushtarakë dhe për promovimin e titujve shkencorë e akademikë.

#### **Neni 8**

##### **Liria dhe autonomia e institucionit**

1. AFA gëzon liri akademike në mësimdhënie, kërkim shkencor dhe autonomi organizative dhe financiare në përputhje me ligjin Nr. 80/2015 “Për Arsimin e Lartë dhe Kërkimin Shkencor në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë”.

2. Liria akademike në mësimdhënie e kërkim shkencor shprehet në, respektimin e shumëllojshmërisë së opinioneve, ideve e metodave dhe garantimin e zhvillimit të lirë, kritik e krijues, të mësimdhënies e të kërkimit shkencor.

3. **Liria akademike** garantohet nëpërmjet të drejtës:

- a. Për të organizuar veprimtaritë e mësimdhënies, ato kërkimore shkencore, të inovacionit, si dhe veprimtaritë krijuese.
- b. për të hartuar dhe zhvilluar programet e studimit dhe për të përcaktuar fushat e veprimtarisë kërkimore-shkencore;
- c. për të organizuar procesin e promovimit të personelit akademik.

4. **Autonomia financiare** garantohet nëpërmjet së drejtës:

- a. për të krijuar të ardhura të ligjshme nga veprimtaritë e mësimdhënies, nga veprimtaritë kërkimore-shkencore, nga të drejtat intelektuale, nga shërbimet, nga veprimtaritë artistike e sportive, si dhe nga veprimtari të tjera ekonomike, të cilat përdoren në përputhje me legjislacionin në fuqi;
- b. për të përfituar fonde nga shteti dhe organizma të tjerë;
- c. për të caktuar rregullat e brendshme të financimit, të shpërndarjes dhe përdorimit të të ardhurave, sipas veprimtarisë dhe nevojave të institucionit;
- ç. për të përcaktuar tarifat e studimit, në përputhje me legjislacionin në fuqi;
- d. për të administruar pasuritë e luajtshme dhe të paluajtshme që institucioni zotëron ligjërisht, në përputhje me misionin e tyre.

5. **Autonomia organizative** dhe e përzgjedhjes së personelit garantohet nëpërmjet së drejtës:

- a. për t'u vetëadministruar, për të zgjedhur organizmat drejtues, për të organizuar strukturat dhe rregulluar mënyrat e ushtrimit të veprimtarisë së tyre nëpërmjet akteve të tyre të brendshme, të hartuara në përputhje me këtë ligj dhe me aktet e tjera, ligjore e nënligjore, në fuqi;
- b. për të caktuar kritere për pranimin e studentëve në programet e studimit, në përputhje me këtë ligj;
- c. për të lidhur marrëveshje me persona juridikë, publikë dhe privatë, vendas ose të huaj, për zhvillimin e veprimtarive mësimdhënëse, kërkimore-shkencore, kualifikuese, inovative, si edhe veprimtari të tjera të ligjshme;
- ç. për të propozuar numrin e personelit, kriteret dhe procedurat e përzgjedhjes së tij, dhe pagat e personelit, në përputhje me formën e institucionit.

## **Neni 9**

### **Programet e studimit**

1. Në përputhje me fushën përkatëse të kompetencës, Akademia e Forcave të Armatosur ofron programe të studimeve në të gjitha ciklet e studimit në fushën e sigurisë dhe mbrojtjes, si dhe programe studimi me karakter profesional dhe institucional në fushën e mbrojtjes.

2. Programet e arsimit Bachelor dhe Doktoraturë AFA i realizon në bashkëpunim me institucionet e arsimit të lartë në vend dhe ato të vendeve aleate të NATO-s.

## **Neni 10**

### **Kërkimi shkencor**

Akademia e Forcave të Armatosura mund të realizojë kërkim shkencor bazë dhe të zbatuar, shërbime, si dhe ushtron veprimtari të tjera, bazuar në këtë ligj dhe në statutin e saj.

**KREU III**  
**ORGANIZIMI I BRENDSHËM I AFA**

**Neni 11**

**Organizimi i brendshëm**

Veprimtaria e AFA organizohet, realizohet, drejtohet e kontrollohet nga organet dhe autoritetet drejtuese që veprojnë me kompetenca të përcaktuara në ligj, në Statut e në Rregullore të cilat kanë mbështetjen e organizmave këshilluese.

**Neni 12**

**Veçanësitë në strukturë**

Akademia e Forcave të Armatosura, si institucion publik i arsimit të lartë me status të veçantë, nëse për të paktën tri vite akademike nuk ka më shumë se, respektivisht, gjashtëqind dhe treqind studentë, dhe që përmbush kushtet e kodit të cilësisë të procesit mësimor, mund të mos plotësojnë kushtet e pikës 4, të nenit 25, të ligjit për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë, në marrëveshje me ministrinë përgjegjëse për arsimin e lartë.

**Neni 13**

**Struktura**

1. Struktura organizative e AFA-së përbëhet nga një fakultetet, një qendër dhe njësitë e tjera mësimore, kërkimore shkencore dhe ndihmëse.
2. Struktura organizative e AFA-së pasqyrohet në lidhjen Nr. 1, bashkëngjitur këtij statuti, në të cilën pasqyrohen njësitë kryesore, rektorati, njësitë bazë mësimore kërkimore: departamentet, qendra dhe njësitë ndihmëse: administrata dhe biblioteka, e cila ndryshon në përqsasje me nevojat në interes të realizimit të misionit të saj.
3. Qendra e Gjuhës së Huaj, nisur nga fusha e mësimdhënies është njësi bazë, mësimore kërkimore në varësi të Fakultetit të Sigurisë dhe Mbrojtjes.

**Neni 14**

**Njësitë Kryesore**

1. AFA ka këto njësi kryesore arsimore:
  - a. Fakulteti i Sigurisë dhe Mbrojtjes.
2. AFA ka këto njësi bazë:
  - b. Departamenti i Operacioneve
  - c. Departamenti i Strategjisë dhe Historisë Ushtarake
  - d. Departamenti i Liderit dhe Shkencave Shoqërore
  - e. Departamenti i Përgatitjes së Oficerit të Ri
  - f. Qendra e Gjuhëve të Huaja.
    - i. Departamenti Akademik
    - ii. Departamenti i Përkthimit dhe Testimit.
3. AFA ka këto njësi kryesore mbështetëse:
  - a. Administrata
  - b. Biblioteka
2. Secila nga këto njësi ka strukturën e saj në njësi bazë dhe hallka të tjera, si dhe autonomi normuese, vetëveprimi në bazë të kërkesave të këtij statuti dhe rregullores së AFA-së.

## Neni 15

### Fakulteti i Sigurisë dhe Mbrojtjes

1. Fakulteti i Sigurisë dhe Mbrojtjes është njësi kryesore që bashkërendon mësimdhënien dhe kërkimin shkencor në fushat e sigurisë dhe mbrojtjes.
2. Fakulteti i Sigurisë dhe Mbrojtjes ofron programe studimi në të tre ciklet e studimit në fushër e sigurisë dhe mbrojtjes.
3. Ciklin e parë dhe të tretë të studimit e organizon në bashkëpunim me institucione të tjera publike të arsimit të lartë në vend dhe ato te vendeve partnere, në bazë të marrëveshjeve të bashkëpunimit
4. Fakulteti i Sigurisë dhe Mbrojtjes është organizuar me katër departamente dhe një qendër studimi si vijon:
  1. Departamenti i Operacioneve
  2. Departamenti i Strategjisë dhe Historisë Ushtarake
  3. Departamenti i Liderit dhe Shkencave Shoqërore
  4. Departamenti i Përgatitjes së Oficerit të Ri.
  5. Qendra e Gjuhëve të Huaja.
    - i. Departamenti Akademik
    - ii. Departamenti i Përkthimit dhe Testimit.
5. Fakulteti i Sigurisë dhe Mbrojtjes miraton kriteret e pranimit të studentëve për secilin program studimi, bazuar në propozimet e njësive bazë, në përputhje me përcaktimet e këtij ligji dhe të akteve nënligjore.
6. Kriteret e pranimit të studentëve për secilin program studimi, ju dërgohen për dijeni edhe Ministrisë së Mbrojtjes, Shtabit të Përgjithshëm të FA dhe Qendrës së Personel Rekrutimit, me qëllim procedurat e rekrutimit të bazohen, normohen dhe realizohen mbi bazën e këtyre kriterëve.

## Neni 16

### Departamenti

1. Departamenti është njësi bazë e zhvillimit të mësimdhënies dhe të punës kërkimore-shkencore të fakultetit, i cili përfshin fusha kërkimi të përafërta dhe grupon disiplinat mësimore respektive. Ai është përgjegjës për programet e studimit që ofron.
2. Departamenti hapet e mbyllet nga Ministria e Mbrojtjes .me propozimin e Këshillit të fakultetit dhe të Senatit.
3. Departamenti nxit, programon, bashkë-rendon, zhvillon, organizon dhe administrojnë veprimtarinë e mësimdhënies dhe atë kërkimore-shkencore, në varësi të misionit, detyrave të AFA si institucion i arsimit të lartë dhe institucion ushtarak.
4. Departamenti ka në përbërje të tij të paktën shtatë anëtarë, të punësuar me kohë të plotë, si personel akademik, nga të cilët të paktën 1-2/3, me grada shkencore ose tituj akademikë. Departamenti mund të ketë në përbërje dhe personel ndihmës akademik.
5. Departamenti mund të organizohet në grupe mësimore dhe në grupe të përhershme ose të përkohshme me karakter kërkimor-shkencor, në përputhje me llojin dhe misionin e institucionit.
7. Departamenti propozon programet e studimit, si edhe numrin e studentëve për çdo program, në përputhje me kapacitetet akademike dhe infrastrukturore të tij, sipas standardeve të cilësisë.
8. Departamenti propozon kriteret e pranimit të studentëve/kursanteve për secilin program studimi, në përputhje me përcaktimet ligjit dhe të akteve nënligjore.

9. Departamenti mund të ofrojë shërbime për të tretë, si dhe të zhvillojë veprimtari të tjera, sipas legjislacionit në fuqi dhe rregullave të përcaktuara në statutin dhe aktet e tjera të institucionit të arsimit të lartë.

10. Departamenti propozon menaxhimin e fonde bazë të kërkimit shkencor apo fonde të tjera që gjenerohen nga burime të ligjshme, publike ose jopublike, kombëtare ose ndërkombëtare.

11. Rregulla të tjera për strukturën dhe funksionimin e departamentit përcaktohen në rregulloret e institucionit të AFA-se.

#### **KREU IV**

### **RIORGANIZIMI I AFA-SE SI INSTITUCION I ARSIMIT TË LARTË**

#### **Neni 17**

#### **Riorganizimi si institucion i arsimit të lartë**

1. Riorganizimi i AFA-se, behet me propozim të Ministrisë së Mbrojtjes dhe ministrisë përgjegjëse për arsimin e lartë.

2. Për riorganizimin kërkohet paraprakisht edhe propozimi i Senatit Akademik dhe miratimi i Bordit të Administrimit.

3. Hapja e njësive kryesore dhe njësive baze të AFA si institucion i arsimit të lartë, riorganizimi ose mbyllja e tyre bëhen me urdhër të ministrit të mbrojtjes dhe ministrit përgjegjës për arsimin, në bazë të propozimit të Senatit Akademik dhe të Bordit të Administrimit.

4. Procedurat, që ndiqen për hapjen, mbylljen, riorganizimin dhe fillimin e veprimtarisë së një institucioni të arsimit të lartë, përcaktohen në udhëzimin përkatës të ministrit përgjegjës për arsimin.

#### **Neni 18**

6. AFA si institucion i arsimit të lartë, përfundon veprimtarinë e saj akademike, të përcaktuar në misionin e saj, vetëm në fund të vitit të akademik.

#### **Neni 19**

#### **Raportimi**

1. AFA paraqet, për çdo vit akademik, pranë ministrisë përgjegjëse për arsimin, raportet vjetore për veprimtarinë e kryer, gjendjen financiare të institucionit, parashikimin për angazhimin e personelit akademik, tarifën e shkollimit për vitin në vijim, informacion për gjurmimin e studentëve që kanë përfunduar studimet për secilin program studimi që ato ofrojnë, si dhe elemente të tjera të përcaktuara me udhëzim të ministrit përgjegjës.

2. Afatet për raportim përcaktohen me udhëzim të ministrit përgjegjës për arsimin.

#### **Neni 20**

#### **Statuti dhe rregullorja e AFA**

1. Statuti i AFA si një institucion i arsimit të lartë përmban normat bazë, që rregullojnë veprimtarinë e saj.

2. Statuti hartohet dhe ndryshohet në përputhje me dispozitat e këtij ligji, si dhe aktet nënligjore në fuqi. Ai miratohet nga Senati Akademik i institucionit të arsimit të lartë dhe Bordi i Administrimit. Statuti i dërgohet Ministrit të Mbrojtjes dhe ministrit përgjegjës për arsimin, i cili, brenda dy muajve, kryen kontrollin e ligjshmërisë së tij. Kur konstatohen mospërputhje të tij me ligjin, ministri ia kthen statutin për ripunim institucionit të arsimit të lartë. Kur ministri nuk ka vërejtje për ligjshmërinë e statudit ose nuk shprehet brenda afatit të mësipërm, statuti konsiderohet i miratuar.

4. Ndryshimet në statut miratohen me të njëjtat procedura.

5. AFA dhe njësitë e saj përbërëse rregullojnë veprimtarinë e tyre në rregulloren e brendshme, që hartohet dhe miratohet në përputhje me këtë ligj dhe sipas mënyrës së përcaktuar në statutin e AFA.



6. Në statutin e AFA, në përputhje me ligjin për arsimin e lartë dhe kërkimin dhe me vendimin e hapjes së institucionit të arsimit të lartë, përcaktohen hollësisht: organizimi, strukturat përbërëse të saj, veprimtaritë e autoriteteve dhe organeve drejtuese, zgjedhja apo emërimi i tyre, nivelet e delegimit të kompetencave nga autoritetet drejtuese dhe administrative, periudhat e kryerjes së vlerësimit të brendshëm të strukturave ose programeve të studimit, detyrat dhe të drejtat e personelit akademik, ndihmës akademik, administrativ dhe të studentëve, si dhe çështje të tjera që rregullojnë veprimtarinë e institucionit.

## **Neni 21**

### **Emri dhe stema e AFA**

5. 1. AFA si institucion i arsimit të lartë ka emrin zyrtar dhe stemën, të cilat përcaktohen në vendimin e hapjes së institucionit. Ato janë paraqitur në anekset bashkëlidhur këtij statuti.

2. Emërtimi i llojit të institucionit të arsimit të lartë, “akademi” nuk mund të përdoren dhe nuk mund të jenë pjesë e emrit të përveçëm të institucionit të arsimit të lartë.

3. AFA i njofton ministrisë përgjegjëse për arsimin ndryshime të emrit ose stemës së institucionit. Ndryshimet e mësipërme miratohen me vendim të Senatit Akademik.

4. Ministria përgjegjëse për arsimin mban regjistrin përkatës për këtë qëllim.

## **Neni 22**

### **Hapja, mbyllja dhe riorganizimi i programeve të studimit në AFA si institucion i arsimit të lartë**

1. Hapja e programeve të studimit, mbyllja, si dhe riorganizimi i tyre në masën mbi 20 për qind të përmbajtjes së tyre, të shprehur në kredite, pas një cikli të plotë studimi, miratohet nga ministri përgjegjës për arsimin, në bazë të kërkesës së AFA, bazuar në vlerësimin e nevojave për aftësi në tregun e punës dhe në përputhje me dispozitat ligjore.

2. Hapja e një programi të ri studimi në AFA si një institucion publik i arsimit të lartë, bëhet me miratimin paraprak edhe të AKFAL-it si dhe të Ministrisë së Mbrojtjes, në të gjitha ato raste kur për hapjen e tij kërkohet financim nga Buxheti i Shtetit.

Në rastet kur programi hapet pa miratimin e AKFAL-it, AFA si institucion i arsimit të lartë, merr përsipër mbulimin e shpenzimeve të programit të studimit në mënyrë të përhershme.

3. Ministri përgjegjës për arsimin refuzon kërkesën në rastet kur AFA si institucion i arsimit të lartë nuk përmbush kushtet për hapjen e programit të studimit, ose nuk provon se është në gjendje të ofrojë garancitë e nevojshme financiare dhe infrastrukturën përkatëse për veprimtarinë e kërkuar.

4. AFA si institucion i arsimit të lartë, përpara fillimit të vitit akademik, njofton zyrtarisht ministrinë përgjegjëse për arsimin për ndryshimet që u bëhen programeve të studimit, pas lejes së hapjes dhe akreditimit të tyre, shoqëruar me argumentimin përkatës, një vit para datës së fillimit të implementimit të programit të studimit.

5. Institucione të huaja të arsimit të lartë ushtarak të njërit prej shteteve të Bashkimit Europian, NATO-s, Shteteve të Bashkuara të Amerikës, Kanadasë dhe Australisë mund të ofrojnë programe studimi ose formime profesionale të larta. Këto programe duhet të jenë të akredituara në shtetin e origjinës dhe të ofrohen në AFA pas miratimit të tyre nga ministri i mbrojtjes dhe ministri përgjegjës për arsimin.

6. Kriteret dhe dokumentacionin që duhet të përmbajë kërkesa për hapjen e programeve të reja të studimit, si dhe procedurat që ndiqen për hapjen e tyre, përcaktohen me udhëzim të Ministrit përgjegjës për arsimin.

7. Leja e dhënë për hapjen e programit të ri të studimit bëhet e pavlefshme në rastet kur AFA si institucion i arsimit të lartë nuk e aktivizon programin brenda njëzet e katër muajve nga nxjerrja e urdhrin të hapjes.

8. Bazuar në mosrespektimin e kriterëve të ligjshmërisë dhe/ose të akreditimit të një programi studimi, ministri përgjegjës për arsimin urdhëron mbylljen e programit përkatës.

9. AFA si institucion i arsimit të lartë për programe studimi të akredituara mund të bëjë ndryshime profilizuese deri në masën 20 për qind dhe t'i reflektojë ato në diplomën e lëshuar prej tij.

Miratimi i ndryshimeve bëhet nga Senati Akademik dhe për to njoftohen ministria e Mbrojtjes dhe ministria përgjegjëse për arsimin e lartë jo më vonë se gjashtë muaj para fillimit të vitit akademik.

## **KREU V**

### **ORGANIZIMI AKADEMIK DHE ADMINISTRATIV I AFA SI INSTITUCION I ARSIMIT TË LARTË**

#### **Neni 23**

#### **Organet dhe autoritetet drejtuese në AFA si institucion i arsimit të lartë**

1. Organi më i lartë drejtues akademik i AFA si institucion i arsimit të lartë është Senati Akademik. Organe të tjera akademike janë asambleja e personelit akademik dhe komisionet e përhershme.
2. Autoritetet drejtuese akademike janë Rektori/Komandanti, drejtuesi i njësisë kryesore -Dekani/Shef i Fakultetit, drejtuesi i njësisë bazë – Përgjegjësi/Shefi i Departamentit, drejtuesi i Qendrës.
3. Organi më i lartë drejtues administrativ është Bordi i Administrimit.
4. Autoritetet drejtuese administrative janë: administratori i institucionit dhe administratori i njësisë kryesore. Autoritet administrativ është administratori i njësisë bazë.
5. Organe kolegjiale të tjera janë: rektorati, dekanati, këshilli i etikës.
6. AFA si institucion i arsimit të lartë ka të drejtë të krijojnë në strukturën e vet autoritete dhe organe të tjera, në përputhje me misionin dhe veprimtaritë e institucionit, sipas përcaktimeve në statutin e AFA.
7. Në AFA si një institucion publike të arsimit të lartë anëtarët e Senatit Akademik dhe autoritetet drejtuese akademike zgjidhen, nëpërmjet një procesi të përgjithshëm zgjedhor, i cili zhvillohet çdo katër vjet.

Anëtarët e Bordit të Administrimit zgjidhen sipas përcaktimeve të ligjit për arsimin e lartë.

## **SEKSIONI 1**

### **ORGANIZIMI AKADEMIK**

#### **Neni 24**

#### **Senati Akademik**

1. Senati është organi kolegjial më i lartë akademik i AFA si një institucion i arsimit të lartë, përgjegjës për përmbushjen e misionit të saj.
2. Senati kryesohet nga rektori dhe mbledhet periodikisht.
3. Anëtarët e Senatit Akademik të institucioneve të AFA si një institucion i arsimit të lartë zgjidhen nga asambletë e personelit akademik të njësisë kryesore - FSM, përmes një votimi të përgjithshëm, për një mandat katërvjeçar, me të drejtë rizgjedhjeje, midis anëtarëve të personelit akademik me kohë të plotë, të vetëkandiduar.
4. Anëtarët e senatit në AFA si një institucion i arsimit të lartë me status të veçantë, i përkasin kategorisë “Profesor” ose kanë gradën shkencore “Doktor” (“PHD”), të fituar pranë universiteteve të vendeve anëtare të OECD-së ose BE-së.
5. Në mungesë të autoriteteve drejtuese me këtë titull dhe, për efekt të përfaqësimit, kategoria e tyre mund të zbresë deri në Msc për drejtues të njësisë bazë.
6. Katër prej përfaqësuesve të departamenteve duhet të mbajnë sipas përcaktimeve si institucion ushtarak, edhe gradën ushtarake Kolonel.
7. Në Senatin Akademik përfaqësohen edhe studentët në AFA, në masën dhjetë për qind.

8. Senati i AFA përbëhet nga 9 (nëntë ) anëtarë. Përfaqësimi i njësive kryesore dhe njësive bazë bëhet si më poshtë: Rektori; Dekani; Gjashtë përfaqësues nga njësitë bazë të FSM dhe një student.

## **Neni 25**

### **Funksionet e Senatit Akademik**

#### **1. Funksionet e Senatit Akademik janë:**

- a). garanton autonominë e institucionit të arsimit të lartë, lirinë akademike, si dhe të drejtat e studentëve;
- b) propozon planin strategjik të zhvillimit të institucionit të arsimit të lartë;
- c) miraton statutin e institucionit të arsimit të lartë me dy të tretat e votave të anëtarëve të tij, pasi të jetë marrë miratimi paraprak i Bordit të Administrimit;
- ç) harton strukturën e përgjithshme të institucionit të arsimit të lartë dhe i propozon Bordit të Administrimit dhe Ministrisë së Mbrojtjes numrin e personelit të institucionit në të gjitha nivelet;
- d) miraton rregulloret e institucionit dhe aktet e tjera, sipas përcaktimeve të bëra në statut;
- dh) miraton programet e reja të studimit, të kërkimit shkencor, ndryshimet si dhe mbylljen e tyre. Programet e reja të studimit duhet të jenë të mbështetura në projektbuxhetin vjetor të institucionit;
- e) propozon riorganizimin e AFA-se si institucion i arsimit të lartë me status te vecante,
- ë) Propozon hapjen, riorganizimin ose mbylljen e njësive të AFA-se si institucion i arsimit të lartë mbi bazën e propozimeve të njësive kryesore dhe të njësive bazë.
- f) miraton planin vjetor të veprimtarive akademike dhe kërkimore-shkencore;
- g). miraton raportin e detajuar vjetor të veprimtarisë së institucionit, të hartuar nga rektorati, dhe ia përcjell atë ministrisë përgjegjëse për arsimin;
- gj). zgjedh përfaqësuesit e tij në Bordin e Administrimit;
- h). Propozon planin buxhetor vjetor dhe atë afatmesëm të institucionit;
- i). Krijon Komisionin e Përhershëm për Promovimin e Personelit Akademik, për dhënien e titujve akademikë “Profesor i asociuar” dhe “Profesor”, kur institucioni plotëson kriteret ligjore, si edhe komisionet e tjera të përcaktuara në statutin e institucionit;
- j). Garanton sigurimin e brendshëm të cilësisë në institucionin e arsimit të lartë;
- k) krijon mekanizmat për vlerësimin e veprimtarisë mësimore dhe kërkimore-shkencore të personelit akademik;
- l). Organizon mbledhjen e përbashkët, në bashkëpunim me Bordin e Administrimit, në fund të çdo viti akademik, ku diskutohet për veprim-tarinë e mësimdhënies, kërkimit shkencor dhe atë financiare.

## **Neni 26**

### **Rektori**

1. Rektori është autoriteti më i lartë akademik i AFA, si dhe përfaqësuesi ligjor i saj për çështjet akademike dhe protokollare.
2. Në AFA, si institucion publik i arsimit të lartë, me status të veçante emërohet nga Ministri i Mbrojtjes.
3. Rektori drejton Senatin Akademik dhe raporton para tij.
4. Rektori nënshkruan kontratat e punës të personelit akademik dhe ndihmës akademik në AFA.
5. Rektori i paraqet senatit planin strategjik të zhvillimit të institucionit.
6. Mandati i rektorit zgjat katër vjet. Ai shërben në detyrë për një mandat, me të drejtë rimerimi vetëm një herë. Pas përfundimit të mandatit, si rregull, ai vazhdon të jetë anëtar i personelit të njësive bazë ku kryen veprimtarinë e tij akademike.

7. Në rastin e largimit të rektorit për shkaqe ligjore ose mospërmbushje të detyrës, kur nuk emërohet rektori i ri, Ministri i Mbrojtjes komandon në detyrë zëvendësrektorin për një afat deri në gjashtë muaj.
8. Kandidati për rektor në AFA duhet të mbajë gradën ushtarake të përcaktuar në vendimin përkatës të Këshillit të Ministrave. Kanë përparësi kandidatët me grada dhe tituj akademikë.

Neni 27

### **Rektorati**

1. Rektorati në AFA është organ kolegjal që drejtohet nga rektori dhe përbëhet nga:
- a) rektori;
  - b) zëvendësrektori;
  - c) administratori i institucionit;
  - d) drejtuesit e njësive kryesore;
2. Rektorati harton planin strategjik të zhvillimit të institucionit, mbështetur në propozimet e njësive bazë dhe kryesore të institucionit, si dhe ato të administratorëve.

Neni 28

### **Asambleja e personelit akademik**

1. Asambleja e personelit akademik përbëhet nga personeli akademik me kohë të plotë i njësive kryesore.
2. Asambleja e personelit akademik të njësisë kryesore në AFA ka këto funksione:
- a) zgjedh anëtarët e Senatit Akademik në institucionet publike të arsimit të lartë;
  - b) krijon dhe zgjedh anëtarët e komisioneve të përhershme të njësisë kryesore.

Neni 29

### **Drejtuesi i njësisë kryesore**

1. Drejtuesi i njësisë kryesore është dekani i fakultetit.
2. Drejtuesi është autoriteti më i lartë akademik i njësisë kryesore dhe përfaqësuesi i saj. Ai koordinon veprimtarinë e njësive bazë dhe organeve kolegji të njësisë kryesore dhe zgjidh mosmarrëveshjet ndërmjet tyre.
3. Dekani emërohet nga Ministri i Mbrojtjes me propozim të Rektorit të AFA-së. Si rregull, ai është personel akademik i kategorisë “Profesor” ose “Doktor” dhe mund të vijë nga radhët e personelit akademik të institucionit të arsimit të lartë ose dhe jashtë tij.
4. Mandati i drejtuesit zgjat katër vjet, me të drejtë rimerimi vetëm një herë. Pas përfundimit të mandatit ai vazhdon të jetë anëtar i personelit të njësisë bazë ku kryen veprimtarinë e tij akademike.
5. Drejtuesi i njësisë kryesore i përcjell Senatit Akademik propozimet e njësive bazë, shoqëruar me mendimet e tij.
6. Drejtuesi i njësisë kryesore i propozon rektorit shkarkimin e autoritetit drejtues të njësisë bazë në AFA në rastet e kryerjes së veprave penale flagrante ose të shkeljeve të rënda të ligjit, të pamundësisë për të kryer detyrën dhe për rastet e parashikuara në Kodin e Etikës dhe Ligjin e disipline në FA.
7. Kriter tjetër specifik për zgjedhës të kandidatëve konkurrues është mbajtja krahas gradave dhe titujve akademikë, edhe të gradës ushtarake Kolonel në përputhje me TOP të AFA si institucion ushtarak.

Neni 30

### **Dekanati**

1. Dekanati në AFA është organ kolegjal që drejtohet nga dekani dhe përbëhet nga:
- a) dekani;

- b) zëvendësdekani;
  - c) administratori i njësisë kryesore;
  - ç) drejtuesit e njësive bazë;
  - d) autoritete të tjera të përcaktuara në statutin e institucionit të arsimit të lartë.
2. Zëvendësdekani është anëtar me kohë të plotë i personelit akademik. Ai emërohet dhe shkarkohet nga Ministri i Mbrojtjes me propozim të rektorit dhe dekanit.
  3. Dekanati harton planin strategjik të zhvillimit të njësisë kryesore, mbështetur në propozimet e njësive bazë të tij, si dhe ato të administratorit të njësisë kryesore.
  4. Dekanati koordinon veprimtarinë e njësive bazë.

### **Neni 31**

#### **Këshilli i etikës**

1. Këshilli i etikës ngrihet pranë AFA. Ai promovon dhe shqyrton çështje që lidhen me etikën në veprimtarinë e procesit mësimor dhe atij kërkimor, si dhe në veprimtaritë e tjera institucionale.
2. Rregullat e organizimit dhe funksionimit të këshillit të etikës përcaktohen në rregulloren e brendshme të AFA-se

### **Neni 32**

#### **Drejtuesi i njësisë bazë**

1. Drejtuesi i njësisë bazë është drejtuesi i departamentit ose i qendrës kërkimore-shkencore. Ai është autoriteti drejtues akademik i asaj njësie dhe e përfaqëson atë.
2. Drejtuesi i njësive bazë është autoriteti më i lartë akademik i njësisë bazë dhe përfaqësuesi i saj. Ai drejton dhe koordinon veprimtarinë e njësive bazë.
3. Drejtuesi i njësisë bazë emërohet nga Ministri i Mbrojtjes me propozim të Rektorit të AFA-se. Si rregull, ai është personel akademik i kategorisë “Profesor” ose “Doktor”/MSC dhe mund të vijë nga radhët e personelit akademik të institucionit të arsimit të lartë ose dhe jashtë tij.
4. Mandati i drejtuesit të njësisë bazë zgjat katër vjet, me të drejtë rimerimi vetëm një herë. Pas përfundimit të mandatit ai vazhdon të jetë anëtar i personelit të njësisë bazë ku kryen veprimtarinë e tij akademike.
5. Kandidati duhet të mbajnë krahas gradave apo titujve akademikë, edhe gradën ushtarake Kolonel.

### **Neni 33**

#### **Komisionet e përhershme**

1. Komisionet e përhershme janë organe kolegjiale, që kryejnë funksione në fushat e përcaktuara në statut, që lidhen kryesisht me kualifikimin shkencor dhe promovimin akademik, garantimin e standardeve të cilësisë të institucionit dhe programeve të studimit, me mbarëvajtjen e veprimtarisë së tij dhe marrëdhëniet me studentët, në përputhje me misionin dhe politikën e institucionit.
2. Komisionet e përhershme krijohen në nivel institucional (AFA) dhe në nivel të njësisë kryesore. Ato përbëhen prej jo më pak se pesë anëtarë.
3. Anëtarët e komisioneve të përhershme të AFA vetëkandidohen dhe zgjidhen nga Senati Akademik për një mandat dyvjeçar, me të drejtë rizgjedhjeje. Anëtarët e komisioneve të përhershme të FSM (njësisë kryesore) në AFA vetëkandidohen dhe zgjidhen nga asambleja e personelit akademik të njësisë kryesore midis anëtarëve të saj, për një mandat dyvjeçar, me të drejtë rizgjedhjeje.
4. Në rastet kur AFA si institucion i arsimit të lartë ofron dhënie të gradës shkencore “Doktor”, asambleja e personelit akademik të njësisë kryesore përzgjedh nga personeli akademik i njësisë kryesore përkatëse anëtarët e komisionit të përhershëm, që monitorojnë procesin për dhënie të gradës shkencore.

Ata mbajnë titullin “Profesor” ose “Profesor i asociuar”. Anëtarët e këtij komisioni kanë mandat dyvjeçar, me të drejtë rizgjedhjeje.

5. Në rastet kur AFA plotëson kushtet për dhënien e titujve akademikë “Profesor” dhe “Profesor i asociuar”, Senati Akademik përzgjedh nga personeli akademik i njësive kryesore anëtarët e Komisionit për Promovimin e Personelit Akademik. Ata mbajnë titullin “Profesor”. Anëtarët e këtij komisioni kanë mandat dyvjeçar, me të drejtë rizgjedhjeje.

6. Në përbërje të komisioneve të përhershme përfaqësohen dhe studentët, me përjashtim të Komisionit për Dhënien e Gradës Shkencore “Doktor” dhe Komisionit për Promovimin e Personelit Akademik. Në rastet kur krijohen numri maksimal i anëtarëve të komisioneve dhe i vetë komisioneve, funksionet dhe organizimi i tyre përcaktohen në statutin dhe rregulloret e AFA-se.

## **SEKSIONI 2**

### **Organizimi administrativ**

#### **Neni 34**

#### **Bordi i Administrimit**

Bordi i Administrimit është organi më i lartë kolegjal administrativ, i cili garanton përmbushjen e misionit të AFA si institucion i arsimit të lartë por edhe si institucion ushtarak, mbarëvajtjen financiare dhe administrative të tij.

#### **Neni 35**

#### **Përbërja dhe krijimi i Bordit të Administrimit në AFA**

1. Për AFA si institucion i arsimit të lartë, i cili gëzon status të veçantë, Bordi i Administrimit në AFA përbëhet nga 7 (shtatë) anëtarë, të punësuar me kohë të pjesshme. Anëtarët, përfaqësues të vetë AFA, përzgjidhen nga Senati Akademik i AFA për një mandat pesëvjeçar, me të drejtë rizgjedhjeje, prej listave të propozuara nga njësitë e AFA. Në listën e kandidatëve jepen të dhënat e individëve që vetëkandidojnë apo propozohen nga njësitë bazë të AFA. Anëtarët përfaqësues të ministrisë së Mbrojtjes/KDS janë ekspertë të njohur nga fushat akademike, menaxheriale, ekonomike dhe juridike dhe emërohen përkatësisht nga ministri i Mbrojtjes, sipas përcaktimeve të ligjit.

2. Për AFA si institucion i arsimit të lartë, i cili gëzon status të veçantë dhe që financohet 100% nga buxheti i Ministrisë së Mbrojtjes/Komandës së Doktrinës dhe Stërviçjes, përbërja e Bordit të Administrimit përcaktohet në varësi të planit buxhetor afatmesëm të AFA, të miratuar nga Bordi i Administrimit. Meqenëse AFA buxhetohet nga Ministria e Mbrojtjes dhe të ardhurat e veta janë më pak se 50% të buxhetit afatmesëm 4 prej anëtarëve janë përfaqësues të AFA, 2 janë përfaqësues të KDS dhe 1 është përfaqësues i Ministrisë së Mbrojtjes.

3. Rektori, drejtuesit e njësive kryesore, drejtuesit e njësive bazë dhe administratorët nuk mund të jenë anëtarë të Bordit të Administrimit, por mund të ftohen të marrin pjesë në mbledhjet e tij.

#### **Neni 36**

#### **Funksionet e Bordit të Administrimit në AFA**

1. Bordi i Administrimit ka këto funksione kryesore:

- a) garanton qëndrueshmërinë financiare të AFA si institucion i arsimit të lartë dhe përmbushjen e misionit të saj;
- b) me propozim të Senatit Akademik, miraton planin strategjik të zhvillimit të institucionit dhe mbikëqyr zbatimin e tij;
- c) me propozim të Senatit Akademik, miraton buxhetin vjetor dhe atë afatmesëm të institucionit dhe mbikëqyr zbatimin e tyre;
- ç) me propozim të Senatit Akademik, i propozon ministrit të Mbrojtjes për miratim numrin e personelit në të gjitha nivelet;

d) vlerëson paraprakisht riorganizimin e AFA si institucion i arsimit të lartë, si dhe ndarjen ose bashkimin e AFA me një institucion tjetër të arsimit të lartë dhe ja propozon për miratim ministrit të Mbrojtjes dhe ministrit përgjegjës për arsimin;

dh) i propozon ministrit të Mbrojtjes dhe ministrit përgjegjës për arsimin hapjen, riorganizimin ose mbylljen e njësive përbërëse të AFA;

e) jep mendim për projektregulloren e institucionit.

ë) përcakton rregullat për shpërndarjen e të ardhurave që siguron institucioni nga ushtrimi i veprimtarive të tij, si dhe mbikëqyr përdorimin e burimeve të financimit;

f) është përgjegjës për caktimin e kriterëve e të procedurave për punësimin e administratorëve dhe personelit administrativ, mbështetur në aktet e AFA;

g) miraton paraprakisht statutin e institucionit të arsimit të lartë, para se t'i përcillet Senatit Akademik;

h) miraton raportin e detajuar vjetor të veprimtarisë së institucionit, të hartuar nga rektorati.

### **Neni 37**

#### **Mbarimi i parakohshëm i mandatit të autoriteteve drejtuese dhe anëtarëve të zgjedhur të organeve drejtuese të AFA**

1. Mandati i autoritetit ose i anëtarit të zgjedhur mbaron para kohe në rastet:

a) kur dënohet me vendim gjyqësor të formës së prerë për kryerjen e një vepre penale;

b) kur anëtari i organit ose autoriteti jep dorëheqjen;

c) e pamundësisë për të kryer detyrën;

ç) e shkeljeve të rënda të ligjit;

d) e ndryshimit të raporteve të përfaqësimit në organin drejtues.

2. Shkarkimi i anëtarëve të Bordit të Administrimit bëhet nga ministri i mbrojtjes, me propozimin e organit që i zgjedh apo emëron.

3. Në rast mbarimi të parakohshëm të mandatit të autoriteteve dhe anëtarëve të zgjedhur të organeve, mandati i anëtarit të ri të zgjedhur të organit drejtues është plotësues.

### **Neni 38**

#### **Administratori i AFA**

1. Administratori është autoriteti më i lartë administrativ dhe përgjegjës për mirëfunksionimin financiar të institucionit. Ai është përfaqësues ligjor i institucionit të arsimit të lartë për çështjet financiare dhe administrative, sipas përcaktimeve të këtij ligji.

2. Në AFA si institucion publik i arsimit të lartë me status të veçantë, ai propozohet nga Bordi i Administrimit sipas kriterëve të përcaktuara prej këtij bordi. Lista e kandidaturave që plotësojnë kriteret miratohet nga Senati Akademik. Emërimi i administratorit bëhet nga Ministri i Mbrojtjes me propozim të Bordit të Administrimit.

3. Administratori i AFA shkarkohet nga Ministri i Mbrojtjes me propozim të Bordit të Administrimit të miratuar me 2/3 e votave të anëtarëve të tij.

4. Në AFA si institucion me status të veçantë, administrator duhet të ketë mbaruar Kursin e Lartë të Oficerit dhe të ketë së paku gradën Ushtarake Kolonel dhe si rregull të ketë edhe arsim të lartë, në fushën e drejtësisë ose ekonomisë.

5. Administratori nuk mund të ushtrojë asnjë funksion tjetër, akademik apo administrativ.

6. Administratori i raporton për veprimtarinë e tij Bordit të Administrimit dhe Senatit Akademik, një here në muaj.

## **Neni 39**

### **Funksionet e administratorit**

1. Administratori kryen këto funksione:

- a) harton projektbuxhetin vjetor, mbi bazën e propozimeve të njësive kryesore dhe të njësive bazë, mbështetur në planin strategjik të zhvillimit të institucionit dhe në planin buxhetor afatmesëm të tij;
- b) propozon kriteret për administrimin e burimeve financiare dhe materiale, të cilat ia paraqet për miratim Bordit të Administrimit dhe mbikëqyr shpërndarjen e zbatimin e tyre;
- c) ndjek dhe kontrollon zbatimin e buxhetit vjetor të AFA në strukturat e varësisë së saj;
- ç) zbaton të gjitha vendimet e Bordit të Administrimit dhe të Senatit Akademik me karakter financiar dhe administrativ;
- d) i paraqet Bordit të Administrimit dhe Senatit Akademik raportin mbi veprimtarinë financiare të institucionit të arsimit të lartë, në përfundim të vitit akademik;
- dh) bashkëpunon me strukturat dhe autoritetet e tjera të AFA për çështje të administrimit të përditshëm;
- e) plotëson kërkesat e rektorit, me qëllim përmbushjen e nevojave akademike, administrative dhe financiare.

## **KREU VI**

### **PERSONELI I AFA SI INSTITUCION I ARSIMIT TË LARTË PUBLIK**

#### **Neni 40**

##### **Personeli i AFA si institucion i arsimit të lartë**

1. Personeli i AFA si institucion i arsimit të lartë përbëhet nga personeli akademik, personeli ndihmësakademik dhe personeli administrativ.
2. Personeli i AFA mund të jetë i punësuar me kontratë, me kohëzgjatje të pacaktuar ose të caktuar, si edhe me angazhim me kohë të plotë ose me kohë të pjesshme.
3. Të drejtat dhe detyrimet e personelit të AFA përcaktohen në rregulloret dhe aktet e tjera të brendshme të saj, në përputhje me aktet ligjore dhe nënligjore në fuqi.

#### **Neni 41**

##### **Statusi i personelit akademik**

1. Personeli akademik gëzon status dhe trajtim të veçantë. Statusi dhe trajtimi i veçantë propozohen nga ministri i Mbrojtjes, dhe miratohet nga Këshilli i Ministrave.
2. AFA mund të kontribuojë në trajtimin e veçantë financiar të personelit akademik, krahas përfitimeve nga Buxheti i Shtetit.
3. Aspekte të trajtimit të veçantë, si dhe përfitime të tjera të personelit akademik të AFA si institucion i arsimit të lartë përcaktohen nga Bordi i Administrimit.

#### **Neni 42**

##### **Kategoritë e personelit akademik**

1. Personeli akademik në AFA kryen veprimtari të mësimdhënies, të kërkimit shkencor, shërbime për mbështetje dhe zhvillim të institucionit, këshillim për studentët si dhe veprimtari të tjera.
2. Personeli akademik mund të jetë me orientim mësimor dhe/ose kërkimor-shkencor. Personeli akademik në AFA, sipas rolit dhe veprimtarisë që kryen, kategorizohet në:
  - a) profesorë;
  - b) lektorë;



3. Në kategorinë “Profesorë” përfshihen anëtarët e personelit akademik, titullarë të lëndëve ose moduleve dhe udhëheqës të veprimtarisë kërkimore-shkencore. Anëtarët e personelit akademik të kësaj kategorie mbajnë titujt akademikë “Profesor” ose “Profesor i asociuar”. Kjo kategori punësohet me kontratë me kohëzgjatje të pacaktuar.

4. Në kategorinë “Lektorë” përfshihen anëtarët e personelit akademik, që zhvillojnë veprimtari mësimore dhe kërkimore-shkencore. Në këtë kategori përfshihen anëtarët e personelit akademik që mbajnë gradën shkencore “Doktor” dhe Master i Shkencave, kanë së paku tre vite eksperiencë në mësimdhënie para ose pas fitimit të kësaj grade dhe përmbushin kriteret e përcaktuara në aktet e brendshme të AFA në përputhje me aktet ligjore dhe nënligjore në fuqi. Kjo kategori punësohet me kontratë me kohëzgjatje të pacaktuar.

5. Personeli akademik, që angazhohet në mësimdhënie, duhet të ketë së paku kualifikim të ciklit pasardhës.

6. Raportet ndërmjet veprimtarive të ndryshme për personelin akademik, të përcaktuara në pikën 1, të këtij neni, përcaktohen nga vetë AFA.

8. Ngarkesa e plotë mësimore për personelin akademik në AFA si institucion publik i arsimit të lartë përcaktohet nga AFA, në përputhje me udhëzimin përkatës të ministrit përgjegjës për arsimin. Ngarkesa mësimore që vjen nga veçoritë si institucion ushtarak miratohen sipas udhëzimit të ministrit të Mbrojtjes.

9. Personeli akademik, që angazhohet në mësimdhënie me kurset institucionale me karakter të ngushtë profesional, duhet të ketë së paku kualifikim ushtarak institucional të nivelit pasardhës.

### **Neni 43**

#### **Titujt akademikë**

1. Titujt akademikë “Profesor” dhe “Profesor i asociuar” jepen nga AFA në bashkëpunim me institucionet e tjera arsimit të lartë, të llojit “universitet”, të cilët:

a) ushtrojnë veprimtari akademike dhe kërkimore-shkencore, në mënyrë të vazhdueshme, për jo më pak se dhjetë vjet;

b) janë institucione të akredituara;

c) kanë të punësuar si personel akademik jo më pak se tetëmbëdhjetë anëtarë të personelit akademik që mbajnë titullin “Profesor”, me kohë të plotë, me kontratë me kohëzgjatje të pacaktuar. Në çdo rast, universiteti duhet të ketë të paktën pesë pedagogë me kohë të plotë që mbajnë titullin profesor në çdo fakultet;

ç) ofrojnë studimet e doktoratës apo specializime afatgjata;

d) përmbushin kriteret e tjera shtesë, të përcaktuara me vendim të Këshillit të Ministrave.

2. AFA si institucion i arsimit të lartë me status të veçantë, me veprimtari në fushën e sigurisë dhe mbrojtjes, mund të japë tituj të tjerë, veç atyre të parashikuar në pikën 1, të këtij neni, ekuivalent me to, sipas parashikimeve në vendimin përkatës të Këshillit të Ministrave.

### **Neni 44**

#### **Fitimi i titujve akademikë**

1. Për fitimin e titullit “Profesor i asociuar” mund të aplikojë personeli akademik që gëzon gradën shkencore “Doktor”, prej së paku pesë vitesh, është personel akademik i kategorisë “Lektor” dhe përmbush standardet shtetërore për fitimin e titullit.

Për fitimin e titullit “Profesor” mund të aplikojë personeli akademik që gëzon prej së paku pesë vjetësh titullin “Profesor i asociuar”, si dhe përmbush standardet shtetërore për fitimin e titullit.

2. Personeli akademik i AFA, në rastin kur AFA si institucion i arsimit të lartë, nuk përmbush kriteret për dhënien e titujve akademikë, përmbush standardet për fitimin e titujve, paraqesin kërkesën pranë një institucioni, i cili përmbush kriteret për dhënien e titujve. AFA lidh për këtë qëllim marrëveshje bashkëpunimi me institucione të arsimit të lartë që plotësojnë kriteret për dhënien e titujve akademikë.

3. Kandidati për fitimin e titullit “Profesor i asociuar” ose “Profesor” paraqet dosjen pranë drejtuesit të njësisë kryesore. Dosja e kandidatit i përcillet senatit akademik, pas paraqitjes dhe vlerësimit në njësinë bazë. Senati i kalon dosjen Komisionit të Përhershëm për Promovimin e Personelit Akademik, i cili merr vendimin përfundimtar pas vendimit të jurisë mbi përmbushjen e standardeve. Titulli regjistrohet në regjistrin shtetëror të gradave shkencore dhe titujve akademikë pranë ministrisë përgjegjëse për arsimin. Titulli akademik lëshohet nga institucioni dhe firmoset nga rektori.

4. Në rast vlerësimi negativ të kërkesës për fitimin e titujve akademikë nga Komisioni i Përhershëm për Promovimin e Personelit Akademik, kandidatit i lind e drejta të ripërsërisë kërkesën pas një periudhekohe jo më të shkurtër se dy vjet.

5. Personelit akademik, që mban titullin “Profesor”, pas daljes në pension, në vlerësim të veprimtarisë së spikatur akademike, me propozim të njësisë bazë ku ka zhvilluar karrierën e tij dhe me vendim të Senatit Akademik, i akordohet titulli “Profesor emeritus”.

#### **Neni 44**

##### **Personeli akademik i ftuar**

1. Njësitë bazë të AFA si institucion i arsimit të lartë kanë të drejtë të ftojnë për periudha të shkurtra kohe studiuës, personalitete, vendas ose të huaj.

2. Për përzgjedhjen e personelit akademik të ftuar ndërthuren kualifikimet e tyre me nevojën e njësisë bazë për veprimtari mësimdhënieje ose kërkimore-shkencore.

3. Shpenzimet për personelin akademik të ftuar përballohen nga të ardhurat e institucionit.

#### **Neni 45**

##### **Viti akademik sabbatik**

Personeli akademik i kategorisë “Lektor” dhe “Profesor”, me miratim të njësisë bazë ku zhvillon veprimtarinë akademike, ka të drejtë të shkëputet nga angazhimet e institucionit, një herë në shtatë vjet, për periudha kohe deri në një vit, për të punuar për përparimin e tij akademik. Mënyra e rregullimit të marrëdhënieve juridike ndërmjet palëve për këtë periudhë përcaktohet në rregulloret e AFA.

#### **Neni 46**

##### **Punësimi i personelit akademik**

1. Kriteret e punësimit të personelit akademik me kohë të plotë përcaktohen nga njësia bazë, bazuar në nevojat e kësaj të fundit, dhe miratohen nga rektori.

2. Personeli akademik i punësuar me kohë të plotë në AFA si institucion i arsimit të lartë nuk mund të punësohet si personel akademik me kohë të plotë në një institucion tjetër të arsimit të lartë, brenda dhe jashtë vendit. Ai mund të angazhohet me kohë të pjesshme vetëm në një institucion tjetër të arsimit të lartë, me miratimin e drejtuesit të njësisë bazë dhe të rektorit, si dhe në marrëveshje mes institucioneve. Pjesëmarrja e personelit akademik në projekte, konsulenca, botime dhe shërbime që realizohen në institucionin e arsimit të lartë, ku ai është i punësuar me kohë të plotë, nuk konsiderohet si dypunësim brenda institucionit.

#### **Neni 47**

##### **Kohëzgjatja e punësimit të personelit akademik**

1. Personeli akademik, që mban titullin “Profesor”, shërben në detyrë deri në moshën 68 vjeç, me përjashtim të rastit kur, me kërkesën e tij, largohet nga detyra. Mbështetur mbi nevojat e AFA si institucion i arsimit të lartë dhe me pëlqimin e tij, ai mund të shërbejë në detyrë edhe pas moshës së lartpërmendur, përmes kontratave me kohëzgjatje deri në një vit, të përsëritshme, sipas përcaktimeve në rregulloren e AFA.

2. Personeli akademik, që mban titullin “Profesor i asociuar”, shërben në detyrë deri në moshën 65 vjeç. Mbështetur mbi nevojat e AFA si institucion i arsimit të lartë dhe me pëlqimin e tij, ai mund të shërbejë

në detyrë edhe pas moshës së lartpërmendur, përmes kontratave me kohëzgjatje deri në një vit, të përsëritshme, sipas përcaktimeve në rregulloren e AFA.

3. Personeli akademik i kategorisë “Profesor” mund të shkëputet përkohësisht nga institucioni i arsimit të lartë, për një periudhë maksimale prej pesë vjetësh, për t’u angazhuar në detyra të rëndësishme shtetërore dhe politike. Për periudhën e shkëputjes mund të zëvendësohet nga personel akademik i punësuar me kontratë me afat të caktuar. Pas përfundimit të detyrës, me kërkesë të tij, anëtari i personelit akademik rikthehet në vendin e mëparshëm të punës ose në një vend të barasvlershëm.

4. Për personelin akademik ushtarak shkëputja mund të bëhet vetëm për detyra shtetërore në përputhje me Statusin e ushtarakut, dhe me leje të miratuar nga ministri i Mbrojtjes.

#### **Neni 48**

##### **Personeli ndihmësakademik**

1. Personeli ndihmësakademik ndahet në personel ndihmësakademik me karakter mësimor dhe ndihmësakademik me karakter administrativ.

2. Personeli ndihmësakademik me karakter mësimor ndihmon në realizimin dhe mbështetjen e veprimtarive të mësimdhënies dhe/ose të kërkimit shkencor. Ai është pjesë e njësisë bazë dhe shërben për mbështetjen e veprimtarive të kësaj të fundit. Në këtë kategori futen laborantët dhe teknikët, si dhe personel tjetër, sipas përcaktimeve të bëra në aktet e brendshme të institucionit.

3. Personeli ndihmësakademik me karakter administrativ ndihmon në realizimin dhe mbështetjen e veprimtarive të mësimdhënies dhe /ose të kërkimit shkencor dhe/ose të zhvillimit të institucionit në nivel njësie bazë, njësie kryesore ose në nivel institucional. Në këtë kategori bëjnë pjesë personeli i përcaktuar në aktet e brendshme të institucionit.

4. Kriteret e punësimit të personelit ndihmës-akademik, me kohë të plotë, propozohen nga njësi e cilës ky personel i shërben, bazuar në nevojat e kësaj të fundit. Përzgjedhja e personelit bëhet nga AFA dhe emërohet nga Ministri i Mbrojtjes sipas procedurave standarde të punësimit të personelit civil dhe ushtarak në Forcat e Armatosura.

#### **Neni 49**

##### **Personeli administrativ**

1. AFA përcakton në aktet e saj të brendshme procedurat e vlerësimit të punës së personelit administrativ, politikat e motivimit, shpërblimit, zhvillimit e trajnimit të tij, si edhe procedurat për masat disiplinore, të cilat miratohen nga ministri i Mbrojtjes.

2. Punësimi i personelit administrativ civil në AFA bëhet me konkurs publik. Kriteret e punësimit përcaktohen në rregulloret e brendshme të AFA dhe miratohen nga ministri i Mbrojtjes.

#### **Neni 50**

##### **Masat disiplinore për personelin akademik ushtarak**

1. Masat disiplinore përcaktohen në rregulloren e AFA sipas ligjit për disiplinën ushtarake në Forcat e Armatosura të RSH-së.

2. Largimi nga detyra i personelit akademik ushtarak të AFA bëhet nga Ministri i Mbrojtjes me propozim të rektorit të AFA, në rastet e shkeljeve të rënda dhe të përsëritura të ligjit, sipas përcaktimeve në rregullore dhe në aktet e tjera të AFA.

#### **Neni 51**

##### **Masat disiplinore për personelin akademik civil**

1. Masat disiplinore përcaktohen në përputhje me statutin, aktet e tjera të AFA dhe me aktet ligjore e nënligjore në fuqi.

2. Largimi nga detyra i personelit akademik civil të AFA bëhet nga Ministri i Mbrojtjes me propozim të rektorit të AFA, në rastet e shkeljeve të rënda dhe të përsëritura të ligjit, sipas përcaktimeve në rregullore dhe në aktet e tjera të AFA.

## **KREU VII**

### **ORGANIZIMI I STUDIMEVE NË AFA SI INSTITUCION I ARSIMIT TË LARTË**

#### **Neni 52**

##### **Format e studimeve dhe pranimit në AFA**

1. Format e studimeve në AFA si institucion i arsimit të lartë janë:

- a) studime me kohë të plotë;
- b) studime me kohë të zgjatur.

2. Studimet me kohë të zgjatur mund të ofrohen në programet e studimit një deri në dyvjeçare me karakter profesional, programet e ciklit të dytë “Master profesional” në fushën e mbrojtjes, Master i Shkencave në fushën e Sigurisë dhe programet e ciklit të tretë “Master ekzekutiv” në fushën e sigurisë dhe mbrojtjes.

3. Pranimet e studentëve në AFA si institucion i arsimit të lartë në të gjitha programet e studimit, bëhen me vendim të institucionit sipas nevojave të Ministrisë së Mbrojtjes dhe institucioneve të tjera që veprojnë në fushën e sigurisë kombëtare, kërkesave të vendeve partnere dhe aleate të NATO-s sipas marrëveshjeve në përputhje me standardet shtetërore të arsimit të lartë, të kapaciteteve akademike dhe infrastrukturore, Këto standarde verifikohen dhe certifikohen nga ministria përgjegjëse për arsimin, përpara deklaramit të kuotave të pranimit nga AFA.

Për zbatimin e procedurave të pranimit të studentëve në programin e formimit të oficerëve të rinj, AFA bashkëpunon edhe me Qendrën e Personelit dhe Rekrutimit të Forcave të Armatosura.

#### **Neni 53**

##### **Ciklet dhe programet e studimeve**

1. AFA si institucion i arsimit të lartë ofron programe të studimeve, të organizuara në module dhe të vlerësuara në kredite, në përputhje me Sistemin Europian të Transferimit të Krediteve (ECTS).

2. Sasia normale e krediteve të grumbulluara gjatë një viti akademik nga një student është 60 kredite.

3. Programet e studimeve hartohen nga njësitë bazë të institucioneve të AFA dhe miratohen në senatin akademik.

4. Programet e studimeve në AFA si institucion i arsimit të lartë organizohen në tri cikle të njëpasnjëshme: cikli i parë, cikli i dytë dhe cikli i tretë, referuar niveleve 6-8 të Kornizës Shqiptare të Kualifikimeve.

Ciklin e parë të studimeve AFA e kryen në bashkëpunim me institucionet e tjera të arsimit të lartë në vend si dhe me akademite dhe kolegjet e vendeve partnere dhe të NATO-s sipas marrëveshjeve të përbashkëta të lidhura nëpërmjet Ministrisë së Mbrojtjes.

5. AFA ofron dhe diploma profesionale për kurset e studimit institucionale e të karrierës referuar ligjit për karrierën ushtarake në Forcat e Armatosura të RSH-së.

6. AFA shpall publikisht programet e hapura dhe ato të akredituara të studimeve, para fillimit të aplikimeve për pranimin e studentëve.

#### **Neni 54**

##### **Programet e studimit në AFA si institucion i arsimit të lartë**

1. AFA si institucion i arsimit të lartë ofron programe studimi në cikle të ndryshme në varësi të llojit të saj si institucion me status të veçantë, si dhe programe me karakter profesional të lartë dhe programe të

formimit të vazhduar në fushat e sigurisë dhe mbrojtjes duke plotësuar kriteret dhe përmbushur standardet shtetërore të arsimit të lartë..

2. Elementet, që duhet të përmbajnë programet e studimit, të ofruara nga AFA, përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave si për të gjitha institucionet e arsimit të lartë dhe kërkimit në vend.

3. AFA si institucion i arsimit të lartë përcakton në statut dhe rregullore elemente të hollësishme për programet e studimeve që ajo ofron.

### **Neni 55**

#### **Programet e studimit me karakter profesional**

1. AFA si institucion i arsimit të lartë ushtarak ofron programe studimi me karakter profesional, pas arsimit të lartë, me 60 ose 120 kredite formimi, referuar nivelit 5 të Kornizës Shqiptare të Kualifikimeve.

Kohëzgjatja e tyre normale është një deri në dy vite akademike dhe në përfundim lëshohet respektivisht “Certifikatë profesionale” ose “Diplomë profesionale” në fushën e arsimit të kryer.

### **Neni 56**

#### **Programet e ciklit të parë të studimeve në AFA**

1. Programet e ciklit të parë të studimit, referuar nivelit 6 të Kornizës Shqiptare të Kualifikimeve, organizohen me jo më pak se 180 kredite europiane (ECTS) dhe kohëzgjatja normale e tyre është tri vite akademike.

2. Ciklin e parë AFA si institucion i arsimit të lartë ushtarak me status të veçantë e realizon në univeritetet e tjera publike nga ku dhe rekruton kandidatët për oficerë. Për këtë ajo nëshkruan me këto institucione marrëveshje bashkëpunimi.

3. Kandidatët për oficerë rekrutohen pasi kanë mbaruar programet e ciklit të parë të studimeve në institucionet e arsimit të lartë publik në përputhje me dispozitat e përcaktuara në nenin 73 të ligjit për arsimin e lartë dhe kërkimin në institucionet e përmendura më lart, dhe kanë përfituar diplomën “Bachelor” në fushën e arsimit të kryer.

4. AFA mund të vendosë edhe kritere shtesë pranimit për përzgjedhjen e kandidatëve, të cilat shpallen nga institucioni AFA dhe vihen në dispozicion të Qendrës së Shërbimeve Arsimore dhe ministrisë përgjegjëse për arsimin.

### **Neni 57**

#### **Programet e ciklit të dytë të studimeve në AFA**

1. Cikli i dytë i studimeve përfshin programet e studimit “Master i shkencave”, dhe “Master profesional”, referuar nivelit 7 të Kornizës Shqiptare të Kualifikimeve.

2. Programet e studimit “Master i shkencave” pajisin të diplomuarit me njohuri të thelluara teorike, si edhe me aftësim për kërkim shkencor në fushën e sigurisë.. Këto programe organizohen në programe që realizohen me jo më pak se 120 kredite formimi në vijim të ciklit të parë dhe me kohëzgjatje normale dy vite akademike;

5. Studimet e ciklit të dytë “Master i shkencave” përmbillen me punim diplome dhe në përfundim të tyre lëshohet diplomë “Master i shkencave” në fushën e sigurisë..

6. Programet e studimeve “Master profesional” pajisin të diplomuarit me njohuri të thelluara, profesionale në një fushë të caktuar. Këto programe organizohen me 60 kredite dhe kohëzgjatja normale e tyre është një vit akademik. Studimet e ciklit të dytë “Master profesional” përmbillen me provim përfundimtar formimi ose punim diplome dhe në përfundim të tyre lëshohet diplomë “Master profesional” në fushën e mbrojtjes.

### **Neni 58**

#### **Pranimi në programet e ciklit të dytë të studimeve në AFA**

1. Pranimi në programet e ciklit të dytë të studimeve në AFA është i mundur për kandidatët që kanë përfunduar një program studimi të ciklit të parë dhe plotësojnë kriteret e pranimit të AFA.
3. Kriteret e pranimit të kandidatëve në programet e ciklit të dytë të studimeve përcaktohen nga njësia bazë ofruese e programit. Kriteret bëhen publike nga njësia kryesore /Fakulteti i Sigurisë dhe Mbrojtjes dhe QSHA-ja dhe miratohen sipas përcaktimeve në statutin e AFA.
4. Kriter pranimi në një program studimi të ciklit të dytë “Master i shkencave” është njohja nga kandidati e një prej pesë gjuhëve të huaja të Bashkimit Europian: anglisht, frëngjisht, gjermanisht, italisht, spanjisht. Nëse individi ka fituar një diplomë të një programi studimi të kryer në një nga këto gjuhë, diploma e fituar shërben si dëshmi për plotësimin e këtij kriteri. Niveli i njohjes së gjuhës së huaj përcaktohet me akt nënligjor të ministrisë përgjegjëse të arsimit të lartë.
5. AFA si institucion i arsimit të lartë mund të njohë kredite të përfituara në programet e studimit të ciklit të dytë “Master profesional”, me qëllim transferimin e tyre në programet e studimit “Master i shkencave”.
6. Në fillim të vitit akademik, AFA dërgon në QSHA listën e studentëve të regjistruar.

## **Neni 59**

### **Programet e ciklit të tretë të studimeve**

1. Cikli i tretë i studimeve përfshin programet e studimeve “Master ekzekutiv”, si dhe studimet e doktoratës, referuar nivelit 8 të Kornizës Shqiptare të Kualifikimeve.
2. Programet e studimeve “Master ekzekutiv” ofrojnë arsimim të një niveli të lartë shkencor dhe profesional. Në AFA ato kanë kohëzgjatje normale një vit akademike dhe organizohen me 60 kredite. Ato përmbillen me punim diplome dhe në përfundim të tyre lëshohet diploma “Master ekzekutiv” në fushën e sigurisë dhe mbrojtjes.
3. Studimet e doktoratës ndërtohen mbi programe individuale për aftësim të pavarur të kandidatëve në kërkimin shkencor në fushat e përcaktuara nga njësia bazë ose njësia kryesore. Ato kanë në themel kërkimin shkencor dhe veprimtaritë krijuese. Studimet e doktoratës zgjasin jo më pak se tri vite akademike dhe jo më shumë se pesë vite akademike. Në përfundim të studimeve të doktoratës lëshohet diploma e gradës shkencore “Doktor” në fushën e sigurisë dhe mbrojtjes.
4. AFA si institucion i arsimit të lartë vendos kriteret për vlerësimin vjetor të ecures së kandidatëve dhe vazhdimin e punës për zhvillimin e projektit kërkimor.
5. AFA si institucion i arsimit të lartë ushtarak me status të veçantë studimet e doktoratës i realizon në bashkëpunim me univeritetet e tjera publike në vend. Për këtë ajo nëshkruan me këto institucione marrëveshje bashkëpunimi.

## **Neni 60**

### **Pranimi në programet e ciklit të tretë të studimeve**

1. Pranimi në programet e ciklit të tretë të studimeve është i mundur për kandidatët që kanë fituar diplomën “Masteri shkencave” dhe plotësojnë kriteret e pranimit, të përcaktuara nga AFA.
2. Kriteret e pranimit në programet e ciklit të tretë përcaktohen nga njësia bazë, në përputhje me standardet shtetërore të cilësisë. Këto kriteret bëhen publike nga AFA dhe i përcillen QSHA-së, si dhe ministrisë përgjegjëse për arsimin.
3. Kriter pranimi në një program studimi të ciklit të tretë është njohja nga kandidati e një prej pesë gjuhëve të huaja të Bashkimit Europian: anglisht, frëngjisht, gjermanisht, italisht, spanjisht, e vërtetuar përmes testeve të njohura ndërkombëtare, në përputhje me udhëzimin përkatës të ministrit përgjegjës për arsimin. Nëse individi ka fituar një diplomë të një programi studimi të kryer në një nga këto gjuhë, diploma e fituar shërben si dëshmi për plotësimin e këtij kriteri.
4. Lista e studentëve fitues dërgohet në QSHA, në përputhje me përcaktimet e këtij ligji.

5. Lista e të diplomuarve në programet e ciklit të tretë përcillet nga AFA në ministrinë përgjegjëse për t'u pasqyruar në regjistrin shtetëror të gradave shkencore dhe titujve akademikë.

## **Neni 61**

### **Studimet e doktoratës**

1. AFA, kur ofron studime të doktoratës, harton projekte kërkimore-shkencore dhe zhvillimi për këto studime. Ajo aplikon për financim pranë AKKSHI-t apo institucioneve të tjera financuese, përfshirë Ministrinë e Mbrojtjes.
  2. Studimet e doktoratës zhvillohen me kohë të plotë pranë njësisë bazë ose me kohë të zgjatur në ato raste kur doktoranti është i punësuar si personel akademik në një institucion tjetër të arsimit të lartë apo si personel kërkimor në një institucion të kërkimit bazë ose të zbatuar.
  3. Kur studimet e doktoratës zhvillohen në bashkëpunim me institucione të tjera të arsimit të lartë, pjesë të procesit kërkimor, mund të zhvillohen pranë institucioneve bashkëpunuese.
  4. Numri i studentëve doktorantë përcaktohet nga njësia bazë dhe projekti kërkimor i çdo doktoranti përcaktohet në varësi të projekteve kërkimore të kësaj të fundit.
  5. Për kryerjen e studimeve të doktoratës, studenti mund të përfitojë edhe financime nga subjekte të tjera pas marrjes së miratimit nga ministria e Mbrojtjes apo të vetëfinancohet.
  6. Drejtuesit shkencorë të doktorantëve duhet të kenë titullin “Profesor” ose “Profesor i asociuar” dhe mund të udhëheqin, respektivisht, një numër të caktuar doktorantësh në të njëjtën kohë. Ky numër përfshin të gjitha udhëheqjet që personeli akademik i kategorisë “Profesor” ndjek në të gjitha institucionet e arsimit të lartë ku ai është i angazhuar dhe përcaktohet në Kodin e Cilësisë në Arsimin e Lartë.
- Në rastet kur një pjesë e studimeve të doktoratës kryhet në një institucion të arsimit të lartë të vendeve anëtare të Bashkimit Europian, SHBA-ve dhe Kanada-së, bashkudhëheqësi në institucionin pritës mund të jetë me gradën shkencore “Doktor”.
7. Kriteret që duhet të përmbushë kandidati për fitimin e gradës shkencore “Doktor”, sipas përcaktimeve të ligjit mbi arsimin e lartë dhe kërkimin në institucionet e arsimit të lartë, si dhe standardet për fitimin e titujve akademikë “Profesor” dhe “Profesor i asociuar”, miratohen nga Këshilli i Ministrave.

## **Neni 62**

### **Programet e përbashkëta të studimit**

1. Programet e përbashkëta të studimit mund të realizohen nga AFA ose njësia kryesore e tij/Fakulteti i Sigurisë dhe Mbrojtjes, në bashkëpunim me një ose disa institucione të tjera të arsimit të lartë publike ose jopublike, brenda ose jashtë vendit.
2. Procesi i realizimit të programeve të përbashkëta mund të kryhet në një ose në institucionet pjesëmarrëse, në përputhje me marrëveshjen e bashkëpunimit.
3. Në përfundim të studimeve lëshohet diplomë e përbashkët ose diplomë e dyfishtë ose e shumëfishtë nga AFA dhe institucionet pjesëmarrëse.
4. Në kushtet e realizimit të programeve të përbashkëta të studimit me institucione të huaja të arsimit të lartë mund të zbatohen standarde të ndryshme nga ato shtetërore.
5. Hapja e programeve të përbashkëta të studimit bëhet me miratimin e ministrisë përgjegjëse për arsimin si dhe të Ministrisë së Mbrojtjes.

## **Neni 64**

### **Programet e studimit në AFA si institucion i arsimit të lartë me status të veçantë**

Forma e organizimit të studimeve, pranimi i studentëve dhe financimi në AFA si institucion i arsimit të lartë me status të veçantë, realizohet në përputhje me këtë ligj dhe specifikat përkatëse, të përcaktuara me udhëzim të ministrisë përgjegjëse për arsimin dhe të ministrisë së Mbrojtjes.

## **Neni 65**

### **Ndjekja e një programi të dytë studimi në institucionet e tjera publike të arsimit të lartë**

1. Individët, që kanë përfunduar një program studimi në AFA, kanë të drejtë të ndjekin një program të dytë studimi të të njëjtit cikël. Për këtë ato duhet të sigurojnë më parë edhe lejen e ministrisë së Mbrojtjes. Në këtë rast, nëse nuk financohen nga ministria e mbrojtjes, kandidatët përballojnë koston e plotë të studimeve. Nga ky rregull përjashtohen studentët e shkëlqyer.

## **Neni 66**

### **Kodifikimi i programeve të studimit**

1. Programet e studimit organizohen dhe grupohen në kode që identifikojnë fusha të ngjashme studimi në nivel kombëtar. Kodifikimi i programeve të studimit bëhet nga ministria përgjegjëse për arsimin.
2. Programet e studimit, që ofrohen në të njëjtën fushë studimi, cikël si dhe me të njëjtën emërtesë, duhet të kenë përmbajtje të ngjashme në nivel, së paku 70 për qind.
3. Hapja e një programi të ri studimi shoqërohet me përcaktimin e kodit, sipas fushës së studimit dhe klasifikimeve të bëra publike nga ministria përgjegjëse për arsimin.
4. Specifikimet dhe përmbajtja për kodifikimin e programeve të studimit përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

## **Neni 67**

### **Viti akademik dhe organizimi i mësimdhënies**

1. Studimet në AFA si institucionet e arsimit të lartë zhvillohen në vite akademike. Data zyrtare e fillimit të vitit akademik shpallet nga ministri përgjegjës për arsimin, ndërsa për kurset institucionale nga ministri i Mbrojtjes.
2. Viti akademik organizohet në semestra.
3. Frekuentimi i procesit mësimor, sipas llojit të veprimtarive mësimdhënëse në auditor, dhe ciklit të studimit, është i detyrueshëm në një masë të caktuar, e cila përcaktohet bazuar në Kodin e Cilësisë dhe udhëzimin e ministrit përgjegjës për arsimin.

## **Neni 68**

### **Gjuha e studimeve**

1. Programet e studimit në AFA si institucion i arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë ofrohen normalisht në gjuhën shqipe. Këto programe mund të ofrohen dhe në një nga gjuhët zyrtare të Bashkimit Europian, të miratuar në aktin përkatës të hapjes së programit të studimit. Përjashtohen nga ky rregull programet e përbashkëta të studimit të ofruara nga AFA me institucione të huaja të arsimit të lartë.
2. Kursi i Lartë i Sigurisë dhe Mbrojtjes zhvillohet si rregull në gjuhën angleze.
3. Në rastin e programeve të studimit që ofrohen në gjuhë të huaj, studentët duhet të dëshmojnë njohjen e gjuhës së huaj përkatëse në nivelin e nevojshëm për të kryer studime të larta, të përcaktuar nga AFA si institucioni i arsimit të lartë, ofruar nga programi të studimit.

## **Neni 69**

### **Transferimi i studimeve Njohja dhe njësimi i periudhave të studimit**

1. AFA si institucion i arsimit të lartë ofron mundësi për njohjen e krediteve dhe transferimin e studimeve, midis programeve të të njëjtit cikël studimi, brenda AFA apo institucioneve të ndryshme të arsimit të lartë.
2. Periudhat e studimit dhe detyrimet e programeve të studimit, të shlyera në institucione të tjera të vendit ose të huaja, njihen dhe njësohen, nga pikëpamja e së drejtës për të vazhduar arsimimin, në një program studimi të njëjtë ose të ngjashëm.
3. Njohja kryhet nga AFA, pranë të cilës është paraqitur kërkesa për vazhdimin e studimeve.



4. Transferimet lejohen brenda të njëjtit cikël studimi e në fusha studimi të njëjta ose të përafërta dhe vetëm në fillim të vitit akademik.

5. Kriteret e procedurat e njohjes së krediteve dhe transferimi i studimeve përcaktohen në rregulloren e njësisë bazë, në përputhje me ligjin mbi arsimin dhe kërkimin në institucionet e arsimit të lartë dhe akte të tjera nënligjore.

6. Vendimi për njohjen e plotë ose të pjesshme të krediteve të fituara nga një student që transferohet, më qëllim vazhdimin e studimeve në institucionin pritës të arsimit të lartë, i takon komisionit përkatës, të ngritur nga njësisia bazë, pjesë e AFA.

#### **Neni 70**

##### **Kohëzgjatja e studimeve**

1. Kohëzgjatja maksimale e studimeve në një program studimi nuk mund të jetë më shumë se dyfishi i kohëzgjatjes normale të studimeve që parashikon programi, pa marrë në konsideratë periudhën e kohës kur studenti i ka pezulluar studimet.

#### **Neni 71**

##### **Lëshimi i diplomave, certifikatave dhe suplementi i diplomës**

1. Në përfundim të programit të studimit, studenti pajiset me diplomën ose certifikatën përkatëse. Elementet përbërëse, forma e diplomës dhe procedurat për regjistrimin përcaktohen nga ministria përgjegjëse për arsimin.

2. Diplomat që lëshohen në përfundim të programeve të studimit të ciklit të dytë, si edhe ato “Master ekzekutiv” të ciklit të tretë shoqërohen me suplementin e diplomës.

3. Çdo formë diplome dhe certifikate, përpara se të lëshohet nga AFA, regjistrohet në regjistrin shtetëror të diplomave dhe regjistrin shtetëror të certifikatave për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor, që mbahet në Qendrën e Shërbimeve të Arsimit.

4. AFA si institucion i arsimit të lartë nuk mund të lëshojë dublikatë diplome, por mund të lëshojnë dokument të barasvlershëm me diplomën në formën e vërtetimit, i cili duhet të përmbajë emrin e AFA që ka lëshuar diplomën, numrin e diplomës origjinale, datën e lëshimit të saj, ciklin dhe programin e studimit.

5. Suplementi i diplomës hartohet në përputhje me kërkesat e Hapësirës Europiane të Arsimit të Lartë. Ai përshkruan, në veçanti, natyrën, nivelin, përmbajtjen dhe rezultatet e studimeve, që janë kryer nga mbajtësi i diplomës, si dhe fushën e punësimit.

Përmbajtja dhe forma e suplementit të diplomës përcaktohen në përputhje me udhëzimet e ministrisë përgjegjëse për arsimin.

#### **Neni 72**

##### **Njohja e diplomave, certifikatave e gradave të fituara në përfundim të studimeve të kryera jashtë vendit dhe njohja e titujve të lëshuar nga një institucion i huaj i arsimit të lartë**

1. AFA kryen njohjen dhe ekuivalentimin e diplomave certifikatave e gradave të fituara në përfundim të studimeve të kryera jashtë vendit për programet institucionale e të karrierës të studimit, sipas urdhrimit të ministrit të Mbrojtjes.

### **KREU VIII**

#### **KËRKIMI SHKENCOR NË INSTITUCIONET E ARSIMIT TË LARTË**

#### **Neni 73**

##### **Veprimtaria kërkimore-shkencore**

1. AFA si institucion i arsimit të lartë kryen veprimtari kërkimore-shkencore bazë ose të zbatuara, studime, projekte për zhvillim dhe veprimtari të tjera krijuese, sipas natyrës dhe objektivave specifike të institucionit. Ato garantojnë integrimin e veprimtarisë kërkimore në atë të mësimdhënies.

2. Veprimtaria kërkimore-shkencore, që kryhet në AFA, synon të mbështetë zhvillimin e Forcave të Armatosura, të institucioneve të mbrojtjes dhe sigurisë së vendit si dhe rritjen e cilësisë së arsimit në institucion.

3. Nëpërmjet veprimtarisë kërkimore-shkencore personeli akademik dhe studentët fitojnë aftësi për kërkime të pavarura, në funksion të zhvillimit të qëndrueshëm profesional dhe të karrierës akademike.

4. Veprimtaria kërkimore-shkencore e krijuar rregullohet sipas ligjit për arsimin dhe kërkimin në institucionet e arsimit të lartë, akteve ligjore që rregullojnë veprimtarinë e Forcave të Armatosura, akteve të tjera ligjore e nënligjore në fuqi, si dhe statutit të AFA.

#### **Neni 74**

##### **Struktura e kërkimit shkencor në AFA**

1. Veprimtaria kërkimore-shkencore zhvillohet, sipas përcaktimeve të këtij ligji, në njësinë kryesore dhe njësitë bazë, të Qendrës së Gjuhëve të huaja të AFA.

2. Strukturat e sipërpërmendura të kërkimit shkencor zhvillojnë veprimtaritë e tyre në përputhje me misionin dhe fushat e kompetencës dhe u nënshtrohen kriterëve të financimit të veprimtarisë së tyre kërkimore-shkencore, sipas këtij ligji dhe akteve ligjore dhe nënligjore në fuqi. Ato kanë detyrimin të bëjnë publike veprimtarinë e tyre, si edhe rezultatet përkatëse, me përjashtim të rasteve të veçanta, që rregullohen me akte ligjore ose nënligjore.

#### **Neni 75**

##### **Kërkimi shkencor në AFA**

1. Veprimtaritë e kërkimit shkencor në AFA realizohen mbi bazën e programeve dhe projekteve të miratuara nga organet kompetente në institucion, në përputhje me këtë statut dhe rregulloret e institucionit.

2. Fushat, drejtimet, vëllimi i punës dhe afatet e veprimtarisë kërkimore-shkencore përcaktohen nga vetë AFA, bazuar në fushat prioritare të zhvillimit të Forcave të Armatosura dhe institucioneve të tjera të sigurisë në vend, dhe në programet e ofruara.

3. Veprimtaria kërkimore-shkencore e personelit akademik në AFA vlerësohet sipas përcaktimeve në këtë statut ose akteve të tjera të saj.

4. AFA si institucion i arsimit të lartë ka të drejtë të hartojnë programe dhe projekte kërkimore në bashkëpunim me institucione të tjera publike, brenda dhe jashtë vendit.

### **KREU IX**

#### **STUDENTËT DHE TË DHËNAT MBI STUDENTËT**

##### **Neni 76**

##### **Fitimi, pezullimi dhe humbja e statusit të studentit**

1. Statusi i studentit fitohet me regjistrimin e tij në AFA. Ky status humbet me marrjen e diplomës ose certifikatës përkatëse, si dhe në rastin e çregjistrimit të studentit nga AFA.

2. Studenti mund t'i pezullojë studimet dhe t'i rifillojë ato, në përputhje me rregullat e përcaktuara nga AFA në rregulloret e saj.

3. Studenti nuk mund të regjistrohet, njëkohësisht, në më shumë se një program studimi.

##### **Neni 77**

##### **Të drejtat dhe detyrimet e studentëve në AFA**

##### **1. Studentët kanë të drejtë:**

a) të ndjekin të gjitha veprimtaritë mësimore që zhvillohen në kuadrin e programit të studimit ku ata janë regjistruar.

- b) të përdorin infrastrukturën, që AFA vë në dispozicion të procesit mësimor, si dhe të përfitojnë nga shërbimet mbështetëse që ofrohen nga institucioni.
- c) të marrin pjesë në proceset e vendimmarrjes së AFA, në përputhje me përcaktimet e ligjit për arsimin dhe kërkimin në institucionet e arsimit të lartë dhe statutin e institucionit;
- ç) të shprehin vlerësimin e tyre për cilësinë e mësimdhënies dhe punën e personelit në AFA.

## **2. Studentët kanë për detyrë:**

- a) të zbatojnë rregullat e përcaktuara nga AFA në rregulloret e saj;
  - b) të respektojnë të drejtat e personelit dhe të studentëve të tjerë;
  - c) të paguajnë tarifën e përcaktuara në ligjin për arsimin dhe kërkimin në institucionet e arsimit të lartë dhe nga AFA, si dhe tarifën e shërbimeve që u ofron AFA.
  - ç) të respektojnë Kodin e Etikës së AFA.
3. Në rregulloret e institucionit mund të përcaktohen të drejta dhe detyra të tjera të studentëve.

## **Neni 78**

### **Dokumentacioni i procesit mësimor**

1. AFA si institucion i arsimit të lartë detyrohet të mbajë në formë të shkruar:
  - a) regjistrin themeltar të studentëve;
  - b) regjistrin e arritjeve akademike;
  - c) regjistrin e lëshimit të diplomave dhe certifikatave.
2. Regjistrat për programet akademike shpërndahen nga ministria përgjegjëse për arsimin kundrejt tarifës përkatëse që përcaktohet me vendim të Këshillit të Ministrave. Për programet institucionale regjistrat shpërndahen nga ministria e Mbrojtjes.
3. Regjistri themeltar i studentëve është dokumenti që vërteton regjistrimin e studentëve në AFA si një institucion i arsimit të lartë. Çdo student pajiset me një numër unik matrikullimi, që e mban deri në marrjen e diplomës ose certifikatës, i cili pasqyrohet në këtë regjistrë. Regjistri themeltar depozitohet në arkivat e shtetit, sipas kuadrit ligjor në fuqi për arkivat, ndërsa kopja e njëzuar me origjinalin ruhet për gjithë periudhën kohore të ekzistencës së institucionit të arsimit të lartë. Ai plotësohet edhe në formë elektronike.
4. Regjistri i arritjeve akademike është dokumenti që vërteton rezultatet e arritura nga çdo student i regjistruar në AFA si institucion i arsimit të lartë, sipas programeve të studimit. Regjistri i arritjeve akademike depozitohet në arkivat e shtetit, sipas kuadrit ligjor në fuqi për arkivat, ndërsa kopja e njëzuar me origjinalin ruhet për gjithë periudhën kohore të ekzistencës së institucionit të arsimit të lartë. Ai plotësohet edhe në formë elektronike.
5. Regjistri i lëshimit të diplomave dhe certifikatave është dokumenti që vërteton emetimin e tyre prej AFA si një institucion i arsimit të lartë. AFA dokumenton tërheqjen e diplomës dhe suplementit të diplomës prej secilit student që ka përfunduar me sukses detyrimet akademike dhe ato të tjera institucionale. Regjistri i lëshimit të diplomave dhe certifikatave depozitohet në arkivat e shtetit, sipas kuadrit ligjor në fuqi për arkivat, ndërsa kopja e njëzuar me origjinalin ruhet për gjithë periudhën kohore të ekzistencës së institucionit të arsimit të lartë. Ai plotësohet edhe në formë elektronike.
6. AFA si institucion i arsimit të lartë duhet të plotësojë elementet e regjistrave, të përcaktuara në pikën 1, të këtij neni, në përputhje me aktet nënligjore të ministrisë përgjegjëse për arsimin. Dokumentacioni, pas plotësimit përfundimtar të tij, depozitohet në arkivat e shtetit, sipas kuadrit ligjor në fuqi për arkivat, ndërsa kopja e njëzuar me origjinalin ruhet në arkivin e AFA, në përputhje me legjislacionin në fuqi dhe rregulloren e institucionit. Në rastin e mbylljes së veprimtarisë së AFA si institucion i arsimit të lartë, regjistrat e tij, sipas përcaktimeve në pikën 1, të këtij neni, dhe çdo dokument tjetër, depozitohen në arkivat e shtetit, sipas kuadrit ligjor në fuqi për arkivat.

## **Neni 79**

### **Baza e të dhënave të studentëve në AFA**

1. AFA si institucion i arsimit të lartë, ruan të dhënat personale të studentëve.
2. Të gjitha proceset e ruajtjes dhe përpunimit të të dhënave personale të studentëve nga AFA si institucion i arsimit të lartë kryhen, bazuar në parimin e konfidencialitetit dhe në përputhje me kërkesat e legjislacionit për mbrojtjen e të dhënave personale.

## **KREU X**

### **SIGURIMI I CILËSISË NË ARSIMIN E LARTË**

## **Neni 80**

### **Sigurimi i brendshëm i cilësisë në AFA**

1. AFA si institucion i arsimit të lartë është përgjegjëse për hartimin e politikave dhe procedurave për sigurimin e brendshëm të cilësisë. Struktura dhe funksionimi i njësisë së sigurimit të brendshëm të cilësisë përcaktohen nga njësia kryesore dhe njësia bazë.
2. Njësia e sigurimit të cilësisë vlerëson, periodikisht, rezultatet e veprimtarive mësimore dhe kërkimore-shkencore.
3. Në fund të çdo semestri apo para sezonit të provimeve, ajo organizon pyetësin studentor për cilësinë e mësimdhënies për lëndët e çdo programi studimi.
4. Njësia e sigurimit të cilësisë realizon studime për të vlerësuar ecurinë e punësimit të studentëve dhe efikasitetin e programeve të ofruara nga AFA si institucion i arsimit të lartë.
5. Standardet për sigurimin e cilësisë hartohen nga AFA si institucion i arsimit të lartë, në përputhje me Kodin e Cilësisë.
6. Raportet e vlerësimeve, të kryera nga njësitë për sigurimin e brendshëm të cilësisë së institucioneve të arsimit të lartë, përdoren si burim për vlerësimin e jashtëm dhe përmirësimin e vazhdueshëm të cilësisë.

## **Neni 81**

### **Sigurimi i jashtëm i cilësisë**

1. Sigurimi i jashtëm i cilësisë në AFA si një institucion i arsimit të lartë realizohet përmes proceseve të vlerësimit të jashtëm të akreditimit, vlerësimeve analitike e krahasuese, si dhe proceseve të tjera që promovojnë e përmirësojnë cilësinë.
2. AFA si të gjitha institucionet e arsimit të lartë dhe programet e studimit që ajo ofron i nënshtrohen vlerësimit të parë, vlerësimit periodik dhe vlerësimit krahasues. Rezultatet e këtyre vlerësimeve bëhen publike nga ASCAL.
3. Vlerësimi i parë institucional dhe vlerësimi i programeve kryhen përpara lëshimit të diplomave të para nga AFA si një institucion i arsimit të lartë. Vlerësimi institucional i paraprin atij të programeve të studimit.
4. Vlerësimi periodik kryhet për institucionet e arsimit dhe programet e studimit që kanë fituar akreditimin e parë, brenda afatit kohor të vlefshmërisë së tij.
5. AFA si një institucion i arsimit të lartë i nënshtrohet procesit të vlerësimit të mësimdhënies, çdo tre vjet, nga ASCAL dhe monitorohet në mënyrë të vazhdueshme, përmes Sondazhit Kombëtar të Studentëve.
6. Vlerësimi i jashtëm i cilësisë në AFA kryhet në përputhje me Kodin e Cilësisë në Arsimin e Lartë. Ministria përgjegjëse dhe ASCAL mund të bashkëpunojnë me agjenci të huaja të sigurimit të cilësisë, që janë anëtare të rrjetit ENQA.

## **Neni 82**

### **Akreditimi**

1. Akreditimi institucional është procesi i certifikimit të cilësisë së veprimtarisë së AFA si të gjitha institucionet e arsimit të lartë, në përputhje me Kodin e Cilësisë së Arsimit të Lartë.
2. Akreditimi i programeve të studimit është procesi i certifikimit të cilësisë së tyre, në përputhje me standardet shtetërore të cilësisë.
3. Akreditimi i parë institucional dhe ai i programeve kryhen përpara lëshimit të diplomave të para nga AFA si një institucion i arsimit të lartë. Akreditimi institucional i paraprin atij të programeve të studimit.
4. Vlefshmëria e çdo akreditimi institucional dhe e programeve të studimit që lidhen me të nuk mund të zgjasë më shumë se 6 vjet.
5. Vendimi për akreditimin është pozitiv ose negativ. Në rast se AFA si një institucion i arsimit të lartë nuk akreditohet institucionalisht apo për program studimi, ajo nuk mund të lëshojë diploma për programet përkatëse akademike të studimit që ka ofruar.
6. Standardet, mbi bazën e të cilave është dhënë akreditimi, duhet të përmbushen për të gjithë periudhën kohore të vlefshmërisë së akreditimit. Në qoftë se ministria përgjegjëse për arsimin konstaton shmangie nga këto standarde, vendos kushte dhe afate kohore për përmbushjen e tyre.
7. Për AFA si institucion i arsimit të lartë, në rastet kur zhvillon programe të përbashkëta studimi me institucione të huaja të arsimit të lartë, vlerësimi dhe akreditimi kryhen duke marrë parasysh edhe vlerësimin e akreditimit të tyre në vendin e origjinës.
8. Shpenzimet për vlerësimin e jashtëm të cilësisë dhe akreditimin përballohen nga vetë AFA si një institucion i arsimit të lartë, sipas tarifave të përcaktuara me vendim të Këshillit të Ministrave.

## **KREU XI**

### **PRONAT DHE FINANCIMI I ARSIMIT TË LARTË NË AFA**

## **Neni 83**

### **Parime bazë të financimit të AFA si institucion i arsimit të lartë nga Buxheti i Shtetit**

Parimet bazë të financimit të AFA si institucion i arsimit të lartë nga Buxheti i Shtetit janë:

- a) konkurrenca e lirë midis institucioneve që gëzojnë të njëjtin status, sipas përcaktimeve të nenit 17 të ligjit mbi arsimin dhe kërkimin në institucionet e arsimit të lartë;
- b) mundësi të barabarta me institucionet e tjera të arsimit të lartë, në varësi të statusit që ajo ka;
- c) mbështetja e interesave prioritarë e strategjikë të mbrojtjes dhe sigurisë së vendit;
- ç) shpërndarja e fondeve, bazuar mbi treguesit e cilësisë së institucioneve për mësimdhënien, kërkimin shkencor, veprimtaritë krijuese dhe inovacionin e zhvillimin.

## **Neni 84**

### **Autonomia financiare e AFA si institucion i arsimit të lartë me status të veçantë**

1. AFA si institucion i arsimit të lartë funksionon sipas parimit të autonomisë financiare.
2. AFA si institucion i arsimit të lartë harton një plan buxhetor afatmesëm, i cili është pjesë e planit strategjik të zhvillimit të institucionit. Ky plan përditësohet çdo vit.
3. Të gjitha të ardhurat e krijuara nga AFA si institucion publik i arsimit të lartë përdoren prej saj dhe pjesa e papërdorur e të ardhurave mbartet në vitin pasardhës.
4. Përdorimi fondeve publike nga Buxheti i Shtetit për AFA si një institucion i arsimit të lartë bëhet në përputhje me kushtet dhe qëllimet e grantit të akorduar.

## **Neni 85**

### **Burimet e financimit të AFA**

1. AFA si institucion publik i arsimit të lartë me status të veçantë financohet nga:

- a) Buxheti i Shtetit për Ministrinë e Mbrojtjes;
- b) pagesat e studentëve për arsimim;
- c) të ardhurat për shërbimet e kryera;
- ç) të ardhurat e krijuara nga marrëdhëniet me palët e treta;
- d) donacione dhe burime të tjera të ligjshme financimi;
- dh) veprimtari kërkimore-shkencore.

2. Të ardhurat e përfituara nga shërbimet, veprimtaritë kërkimore-shkencore, konsulencat, si dhe çdo e ardhur që realizohet nga veprimtaria ku merr pjesë personeli akademik ndahet ndërmjet personelit akademik dhe AFA si institucion i arsimit të lartë, sipas rregullores së miratuar nga Bordi i Administrimit.

3. AFA si institucion publik i arsimit të lartë rregullon në aktet e saj të brendshme mënyrën e përdorimit të fondeve të krijuara nga të ardhurat e përcaktuara në këtë nen, me përjashtim të të ardhurave nga Buxheti i Shtetit.

## **Neni 86**

### **Shpërndarja e fondeve nga Buxheti i Shtetit**

1. AFA si institucion i arsimit të lartë përfiton nga Fondet nga Buxheti i Shtetit që shpërndahen në formë granti, sipas kategorive të mëposhtme:

- a) granti i politikave të zhvillimit për AFA si institucionet publik i arsimit të lartë;
- b) granti i mësimdhënies;
- c) granti i punës kërkimore-shkencore dhe veprimtarive krijuese.

2. Këshilli i Ministrave miraton me vendim modelin e financimit të buxhetit për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor.

3. Zbatimi i skemës së financimit, sipas ligjit për arsimin dhe kërkimin në institucionet e arsimit të lartë, për AFA si për të gjitha institucionet publike të arsimit të lartë, kryhet sipas udhëzimit të përbashkët të Ministrisë të Financave dhe ministrit përgjegjës për arsimin.

## **Neni 87**

### **Granti i politikave të zhvillimit për AFA**

1. Granti i politikave të zhvillimit si për gjithë për institucionet publike të arsimit të lartë përfshin:

- a) fondin për mbështetjen e institucionit dhe infrastrukturës akademike;
- b) fondin e projekteve konkurruese për zhvillimin e institucioneve të arsimit të lartë.

2. Fondi për mbështetjen e institucionit dhe infrastrukturës akademike shpërndahet mbi bazën e renditjes së institucioneve publike të arsimit të lartë, të kryer nga Agjencia Kombëtare e Kërkimit Shkencor.

3. Fondi i projekteve konkurruese për zhvillimin e institucioneve të arsimit të lartë mund të fitohet mbi bazën e projekteve që AFA paraqet, sipas kriterëve të përcaktuara në strategjitë sektoriale dhe në ligjin vjetor të buxhetit.

## **Neni 88**

### **Granti i mësimdhënies**

1. Granti i mësimdhënies përfshin:

- a) fondin për AFA si institucion publik i arsimit të lartë;
2. Fondi institucional mund të fitohet si për të gjitha institucioneve publike të arsimit të lartë, sipas një formule që garanton mundësi të barabarta, drejtësi dhe transparencë.
3. Ky grant shpërndahet nga AKFAL-i.

### **Neni 89**

#### **Granti i punës kërkimore-shkencore**

1. Granti i punës kërkimore-shkencore përfshin fondet për kërkimin shkencor.
2. Pjesë e këtij granti janë edhe fondet për studimet e doktoratës, të cilat mund t'i jepen AFA si institucion i arsimit të lartë mbi bazën e aplikimit. Nga ky fond përjashtohet financimi i ngarkesës së pedagogëve për udhëheqjen e doktoratës.
3. Ky grant do të jetë i hapur për AFA si për të gjitha institucionet e arsimit të lartë të akredituara që zhvillojnë kërkim shkencor.
4. Shpërndarja e fondeve të kësaj kategorie bëhet nga AKKSHI, mbi bazën e projekteve që institucionet paraqesin, sipas kriterëve të përcaktuara në strategjitë sektoriale dhe në ligjin vjetor të buxhetit.

### **Neni 90**

#### **Kontrolli dhe auditimi**

1. Kontrolli dhe auditimi i jashtëm në AFA kryhet nga struktura e auditimit të Ministrisë së Mbrojtjes.

### **Neni 91**

#### **Pronat e AFA si institucion publik i arsimit të lartë me status të veçantë**

1. Pronat e paluajtshme, në të cilat ushtron veprimtarinë e saj AFA si institucion publik i arsimit të lartë, me status të veçantë, që i shërbejnë institucionit për të garantuar përmbushjen e misionit të saj, kalojnë në administrim të saj, me vendim të Këshillit të Ministrave, pas propozimit të ministrit të Mbrojtjes.
2. AFA ka detyrimin të ruajë dhe të mirëmbajë pronat në administrim dhe nuk mund të ndryshojnë destinacionin e tyre. AFA mund të zhvillojë pronat me miratim paraprak të subjektit që i ka kaluar pronën në administrim.

## **KREU XIII**

### **DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT**

### **Neni 92**

Për efekt të njohjes së diplomave të studentëve që aplikojnë në programet e AFA:

1. Diplomat e programeve të studimit, që kanë zgjatur 3 vite (6 semestra), janë ekuivalente me diplomat “Bachelor”.
  2. Diplomat e programeve të studimit, të lëshuara në Republikën e Shqipërisë, që kanë zgjatur, së paku, 4 vite akademike (8 semestra), deri në përshtatjen e studimeve, sipas parimeve të procesit të Bolonjës, janë ekuivalente me diplomat “Master i shkencave”.
  3. Diplomat për programet e integruara të nivelit të dytë (DIND), të lëshuara para hyrjes në fuqi të këtij ligji, janë ekuivalente me diplomën universitare “Master i shkencave”.
- Diplomat e nivelit të dytë (DND), të lëshuara para hyrjes në fuqi të këtij ligji, janë ekuivalente me diplomën universitare “Master i shkencave”.
4. Diplomat e programeve të studimit, “Master i nivelit të parë” janë ekuivalente me diplomat “Master profesional”.
  5. Diplomat e fituara në studimet në kuadër të “Shkollës pasuniversitare të studimeve të thelluara” dhe “Master i nivelit të dytë” janë ekuivalente me diplomat “Master ekzekutiv”.

### **Neni 93**

Kodifikimi i programeve të studimit që zhvillohen në AFA kryhet brenda një viti nga hyrja në fuqi e ligjit mbi arsimin dhe kërkimin në institucionet e arsimit të lartë. Çdo program, që miratohet pas hyrjes në fuqi të këtij ligji, kodifikohet, sipas përcaktimeve të këtij ligji dhe akteve nënligjore përkatëse. Procedurat për kodifikimin e programeve të reja të studimit, atyre ekzistuese dhe për riorganizimin e tyre përcaktohen me udhëzim të ministrit përgjegjës për arsimin.

Të gjitha programet e miratuara deri në hyrjen në fuqi të Kodit të Programeve të Studimit riorganizohen dhe kodifikohen brenda vitit akademik 2016-2017.

### **Neni 94**

1. Personeli akademik, i punësuar në AFA si institucion i arsimit të lartë, i kategorisë “Docent”, në kuadër të përcaktimeve të ligjit nr.9741, datë 21.5.2007, “Për arsimin e lartë në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, konsiderohet “Lektor”.

2. Personeli akademik, i punësuar në AFA si institucionet e arsimit të lartë, i kategorisë “Lektor”, në kuadër të përcaktimeve të ligjit nr.9741, datë 21.5.2007, “Për arsimin e lartë në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, konsiderohet “Asistent-lektor”.

3. Personeli akademik i AFA si institucion i arsimit të lartë riorganizohet sipas kategorive të personelit akademik, të përcaktuara në ligjin mbi arsimin dhe kërkimin në institucionet e arsimit të lartë, me fillimin e vitit të ri akademik.

4. Dispozitat e këtij ligji nuk cenojnë kontratat e punës, me kohëzgjatje të pacaktuar, të lidhura para hyrjes në fuqi të këtij ligji, midis institucioneve të arsimit të lartë dhe personelit akademik.

Personeli akademik, i punësuar në AFA, si personel me kohë të plotë, brenda pesë viteve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, duhet të përfundojë studimet e doktoratës. Kur, brenda këtij afati, personeli akademik nuk përfundon studimet e doktoratës, rektori kryen procedurat për zgjidhjen e kontratës së punës.

5. Procedurat e punësimit të personelit akademik të ftuar, atij me kohë të plotë dhe atij me kohë të pjesshme do të kryhen sipas përcaktimeve të në ligjin mbi arsimin dhe kërkimin në institucionet e arsimit të lartë dhe akteve nënligjore.

### **Neni 95**

1. AFA si institucion ekzistues i arsimit të lartë riorganizohet brenda dy viteve të para akademike, nga hyrja në fuqi të ligjit mbi arsimin dhe kërkimin në institucionet e arsimit të lartë, dhe në përputhje me përcaktimet e këtij ligji për:

- a) llojin e AFA si institucion i arsimit të lartë me status të veçantë;
- b) emërtimin e saj, si dhe programet e studimit të ofruara;
- c) strukturën e brendshme akademike dhe administrative.

2. Ministria përgjegjëse për arsimin, pasi merr mendimin e Ministrisë së Mbrojtjes, nxjerr ose propozon aktet nënligjore për riorganizimin e AFA, sipas pikës 1 të këtij neni.

### **Neni 96**

AFA si të gjitha institucionet e arsimit të lartë harton dhe miraton statutin e saj në ministrinë përgjegjëse për arsimin dhe ministrinë e Mbrojtjes si dhe rregulloret e saj, në përputhje me ligjin mbi arsimin dhe kërkimin në institucionet e arsimit të lartë, brenda vitit të parë akademik nga hyrja në fuqi e këtij ligji.

### **Neni 97**

1. Deri në dhënien e gradave dhe titujve akademikë, sipas përcaktimeve të ligjit mbi arsimin dhe kërkimin në institucionet e arsimit të lartë, gradat dhe titujt trajtohen sipas kuadrit ligjor ekzistues në fuqi.



### **Neni 98**

1. Studentët, të cilët kanë nisur programet e studimit të doktoratës në AFA para hyrjes në fuqi të ligjit mbi arsimin dhe kërkimin në institucionet e arsimit të lartë, i përfundojnë ato sipas kriterëve dhe modaliteteve të legjislacionit të kohës kur këta studentë janë pranuar.
2. Përcaktimet e këtij ligji mbi kohëzgjatjen e programeve të studimit zbatohen për studentët që nisin studimet pas hyrjes në fuqi të ligjit.

### **Neni 99**

Pranimi i kandidatëve në AFA si institucion i arsimit të lartë, në të gjitha programet e studimit të ofruara kryhet sipas përcaktimeve të ligjit mbi arsimin dhe kërkimin në institucionet e arsimit të lartë.

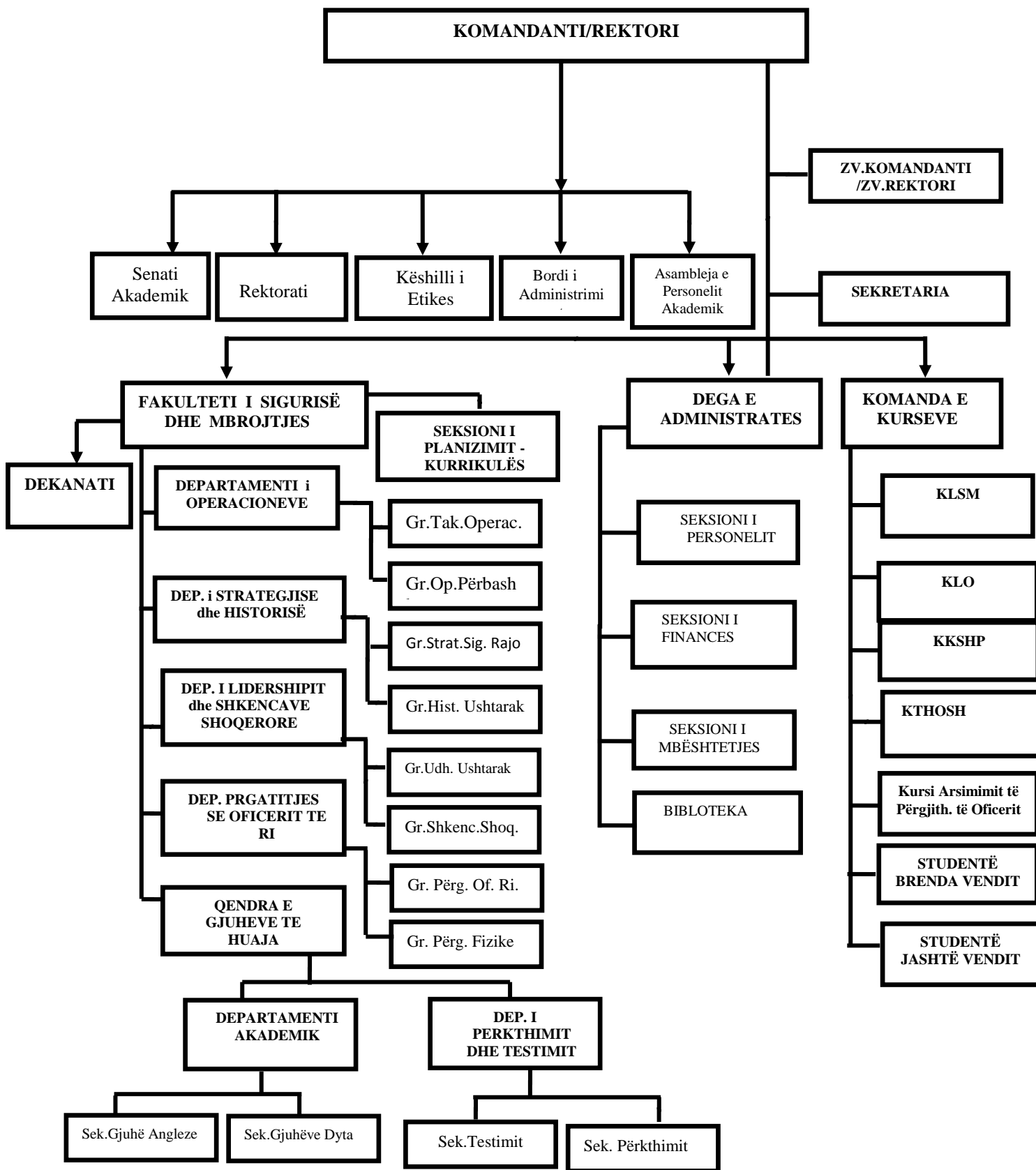
### **Neni 100**

Procesi i sigurimit të jashtëm të cilësisë, akreditimit institucional dhe programeve të studimit vijon sipas kuadrit ligjor ekzistues, deri në riorganizimin e Agjencisë Publike të Akreditimit të Arsimit të Lartë si ASCAL dhe miratimin e Kodit të Cilësisë.

### **Neni 101**

Financimi i AFA si një institucion i arsimit të lartë me status të veçantë, fillon të aplikohet, sipas këtij ligji, në mënyrë të shkallëzuar, nga viti buxhetor 2017.

Lidhja nr.1  
*Struktura e Akademisë së Forcave të Armatosura*



VULA E AKADEMISË SË FORCAVE TË ARMATOSURA



***Lidhja nr. 3:***  
**Stema dhe logoja dhe vula e AFA-së**

Header: AKADEMIA E FORCAVE TË ARMATOSURA (AFA) Footer: AFA



*Vendndodhja dhe adresa.*  
Komanda e Doktrinës dhe Stërvitjes .  
Adresa: Rruga e “Dibrës”  
Tel::+355 4 2 363 465 Fax: +355 4 2 369 179  
Website:[afa@aaf.mil.al](mailto:afa@aaf.mil.al)